

OSAVUOSIKATSAUS

31.8.2019

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo.....	2
Hyvinvointiyhtymän johtajan katsaus	3
Henkilöstöä koskevat yleiset tiedot	4
Talouskatsaus	6
Yhtymän tuloslaskelma ja ennuste.....	8
Toimialojen ja liikelaitosten toiminta- ja taloustiedot	10
Yhtymän johto	10
Toimitusjohtajan katsaus	10
Strategia- ja tukipalvelut.....	11
Strategia- ja tukipalvelut, toimialajohtajan katsaus	12
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut.....	13
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialajohtajan katsaus.....	14
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	15
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, toimialajohtajan katsaus.....	16
Perhe- ja sosiaalipalvelut	17
Perhe- ja sosiaalipalvelut, toimialajohtajan katsaus	18
Ympäristöterveyskeskus	19
Ympäristöterveydenhuolto, toimialajohtajan katsaus.....	20
Verso-liikelaitos.....	21
Verso-liikelaitos, liikelaitoksen johtajan katsaus	22
Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet talousarvio 2019	23
Liikelaitosten vaikutus yhtymän tilikauden tuloksen muodostamiseen.....	26
Liikelaitosten vaikutus yhtymän toiminnan rahoitukseen	27
Investointien toteutusvertailu.....	28
Arvio toimialakohtaisista palvelujen käytön nettokustannuksista jäsenkunnittain vuonna 2019	29
Liitteet.....	30
Lyhyen aikavälin säästötoimenpiteet toimialoittain toteuma 31.8.....	30
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	30
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	31
Perhe- ja sosiaalipalvelut	32
Strategia- ja tukipalvelut.....	33
Henkilöstöratkaisut koko yhtymä.....	34
Arvio merkittävimmistä riskeistä	35

HYVINVOINTIYHTYMÄN JOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2019 on ollut kuntayhtymälle erityisen haasteellinen. Toimitusjohtajan irtisanouduttua keväällä oli jo nähtävissä talouden vakava kriisiytyminen, elokuun toteuman perusteella arvioitu alijäämä on muodostumassa noin 38,5 miljoonaksi euroksi. Toimintakulut budjetoitiin kuntien edellyttämään raamiin, joka oli 6 miljoonaa euroa pienempi kuin vuoden 2018 ennakoitu toteuma. Jo talousarvion valmistelun yhteydessä tunnistettiin 36 miljoonan euron kustannusten nousupaineet. Talouden tasapainottamisen kannalta välttämättömän yhteistoimintamenettelyn valmistelu käynnistettiin heinäkuun 2019 aikana, mutta yt-neuvotteluista päätettiin vasta elokuun alussa yhtymähallituksessa. Toimitusjohtaja on joutunut käynnistämään yt-menettelyn ensimmäisenä tehtävänäan aloittaessaan työssään 1.8.2019. Henkilöstökulujen lisäksi tarkastelussa ovat kaikki muutkin kululajit, kuten palveluiden ostot ja toimitilakulut.

Akuuttien ja pitkäaikaisten taloushaasteiden lisäksi toiminnalle aiheuttaa merkittäviä haasteita maakunnan ns. double burden eli kaksoiskuorma-profiili, joka tarkoittaa tilannetta, jossa maakunnan väestö ikääntyy nopeasti kuten kaikkialla Suomessa, ja alueen lapsilla ja nuorilla on paljon avuntarvetta ja vaikeuksia selvitä arkielämän haasteista. Lisäksi erityisesti Lahden alueelle keskittyvä päihteiden ja kovien huumeiden käyttö yhdistettynä korkeaan nuorisotyöttömyyteen aiheuttaa inhimillistä kärsimystä ja taloudellisia ja toimeentuloon liittyviä haasteita alueen väestölle sekä kuormittaa palvelujen järjestäjää ja tuottajia.

Kuntayhtymän johto on käynnistänyt systemaattisen 4–5-vuotisen muutosohjelman valmistelun, jotta tulevaisuuden toiminnan ja talouden haasteisiin pystytään vastaamaan nykyistä paremmin ja tehokkaammin. Muutosohjelmaa laaditaan vahvassa osallistavassa yhteistyössä henkilöstön, kuntien viranhaltijoiden sekä alueen poliittisten päättäjien kanssa. Palvelutuotannon tehostamistavoitteet ovat noin 2 prosenttia kuntayhtymän budjetista tilanteessa, jossa ikääntymisen ja ylisukupolvisen huonosaisuuden kasvu sekä niiden aiheuttama palvelujärjestelmän kuormitus kasvaa lähivuosina vääjäämättä. Tämä johtaa vaikeasti hallittavaan kokonaisuuteen, jossa yhteistyö kuntien kanssa erityisesti kuntien vastuulla olevassa HYTE-työssä korostuu. Onnistuminen palvelujärjestelmän uudistamisessa mahdollistaa, että Päijät-Häme voi olla tulevaisuudessakin oma täyden palvelun maakuntansa.

Kuntayhtymällä on sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu, mutta väestön hyvinvointiin vaikutetaan entistä enemmän kuntien ja kuntayhtymän yhteistyöllä. Kuntayhtymä on käynnistänyt palvelusopimusten valmistelun yhteydessä aiempaa vahvemman neuvottelun niistä toimenpiteistä, joissa onnistuminen on välttämätöntä, jotta toiminta ja talous pystytään sopeuttamaan vallitseviin väestön profiiliin ja kuntatalouden realiteetteihin. Erityistä yhteistoiminnallisuutta vaaditaan vanhusväestön toimintakyvyn ylläpitämisessä, työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevan väestönosan aktivoimisessa, päihteiden käytön kasvun hillitsemisessä sekä yksinhuoltajaperheiden tukemisessa.

Kuntayhtymän haasteista huolimatta henkilöstö on osallistunut erittäin aktiivisesti niin yt-menettelyn mukaisten säästötavoitteiden kuin muutosohjelman laatimiseen. Työilmapiiri on kuormittavasta tilanteesta huolimatta säilynyt pääosin hyvänä. Osana yhteistoimintamenettelyn ja muutosohjelman valmistelua työnantaja on toteuttanut syyskuussa 2019 ylimääräisen henkilöstökyselyn. Sisäiseen ja ulkoiseen viestintään on kiinnitetty entistä enemmän huomiota.

Päijät-Hämeessä on toteutettu ensimmäisten joukossa monia muutoksia, joiden avulla palveluita pystytään tarjoamaan asukkaille niukoillakin rahoitusresursseilla. Ripeä kehitystyö jatkuu.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT YLEISET TIEDOT

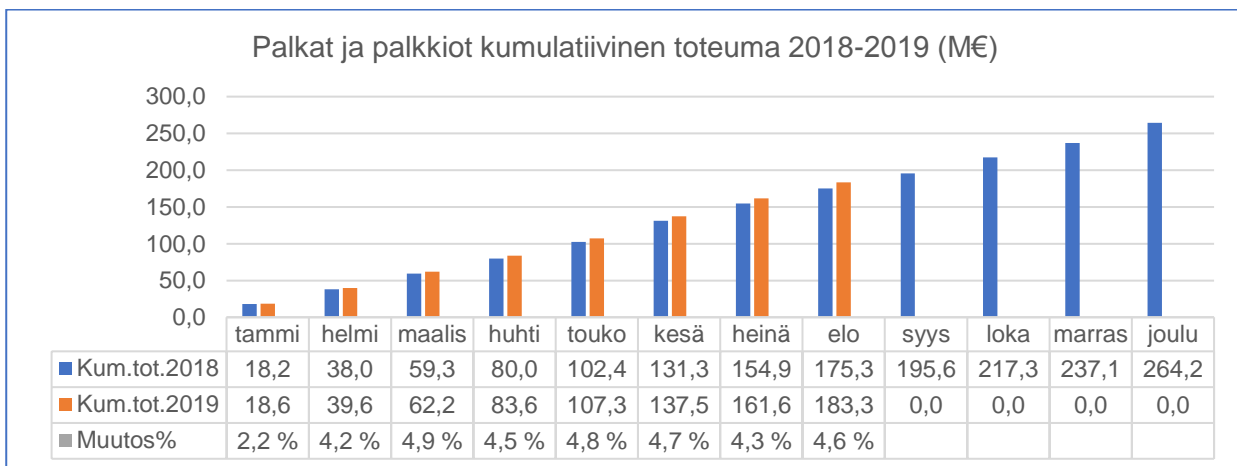
Henkilötyövuosien määrä on noussut verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Kasvu johtuu asiakasmäärien kasvusta.

Henkilöstömenot ovat 183,3 miljoonaa euroa, joka on 68,5 % budjetoiduista henkilöstömenoista. Palkat ja palkkiot ovat nousseet 4,6 % verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Henkilöstömenojen nousu johtuu työehtosopimuksilta tulevista palkankorotuksista. Sopimuksien järjestelyeriä hyödynnettiin palkkaharmonisaation toteutuksessa. Työvoiman vuokrauksen menot ovat 6,4 miljoonaa euroa, joka on 96,5 % budjetoidusta työvoiman vuokrausmenoista.

Sairauspoissaolojen lukumäärä on hieman laskenut. Sairauslomapäivien lukumäärä oli 82 799 kun viime vuoden vastaava luku oli 85 095 päivää.

Henkilöstön vaihtuvuus on kutakuinkin pysynyt samalla tasolla; yhtymän palveluksesta poistui 320 henkilöä, joista irtisanoutuneita oli 214 ja eläkkeelle siirtyi 93 henkilöä. Viime vuoden vastaavat luvut olivat; 339 henkilöä, joista irtisanoutuneita 175 ja eläkkeelle siirtyi 131 henkilöä. Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on hieman helpottunut. Sosiaalityöntekijöiden rekrytointiin on panostettu muun muassa heidän kouluttautumistaan on tuettu sekä palkkoja on korjattu vastaamaan alan palkkatasoa. Tällä hetkellä sekä sairaanhoitajien että lähihoitajien saatavuudessa on haasteita. Näiden ammattiryhmien rekrytointia tehostetaan lääkäreiden ja muiden erityisammattiryhmien lisäksi.

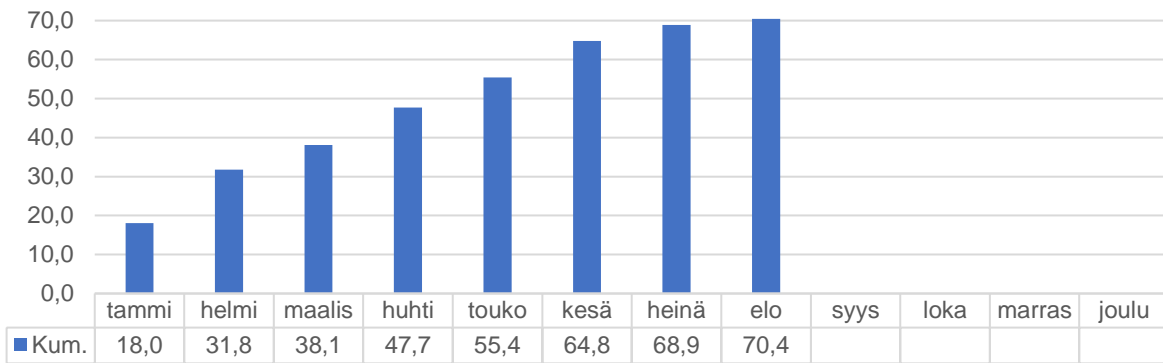
Raportissa esitetyissä htv-luvuissa (henkilötyövuosi) on huomioitu mahdollisuuksien mukaan organisaatiossa tapahtuneet muutokset, jotta luvut ovat vertailukelpoisia.

(1000 €)	TA2019	Tot. 1-8/2019	Tot %
Palkat ja palkkiot	267 586	183 277	68,5 %
Työvoiman vuokraus	6 635	6 403	96,5 %
Yhteensä	274 221	189 680	69,2 %

*Työvoiman vuokraus ei sisälly henkilötyövuosiin

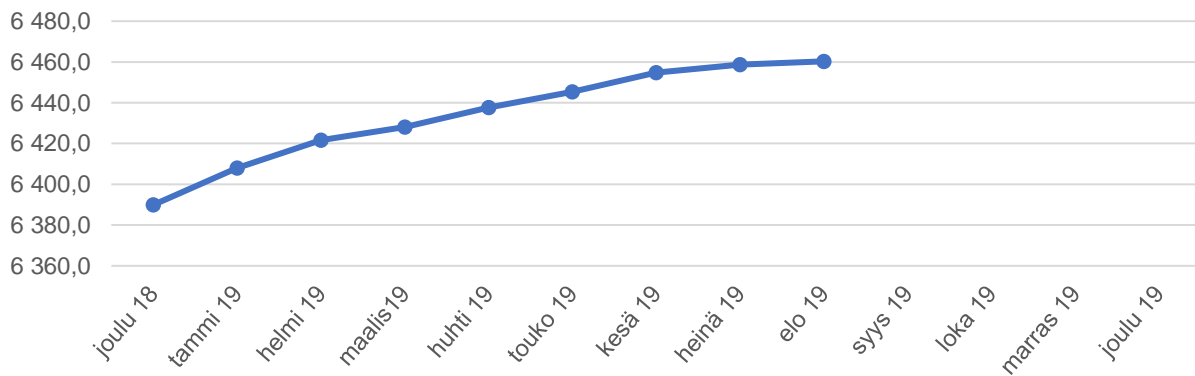
Kumulatiivisten henkilötyövuosien muutos 2018-2019

	2018	Tot. 1-8/2018	Tot. 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	6 389,9	4 277,0	4 347	70,4

*Henkilötyövuosi: teoreettisesta htv:stä vähennetty palkattomat poissaolot

12 kk rullaavat henkilötyövuodet

TALOUSKATSAUS

Lähtökohdat vuoteen 2019 ovat talouden näkökulmasta erityisen haastavat. Toimintakulujen osalta talousarvio on lähes 6 miljoonaa euroa pienempi kuin viime vuoden toteutuneet toimintakulut. Kuitenkin talousarvion valmistelun yhteydessä tunnistettiin 36,1 miljoonan euron kustannusten nousupaineet vuodelle 2019, jotka muodostuivat palkkaratkaisun vaikutuksesta, inflaatiosta, väestörakenteen muutoksesta ja hoitojen kehittymisestä sekä muusta palvelutarpeen kasvusta ja välttämättömästä toiminnan kehittämisestä.

Yhtymän tulos ilman liikelaitoksia tammi-elokuussa on 25,4 miljoonaa euroa alijäämäinen. Toimintatuottojen kokonaismäärä oli 483,7 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 500,5 miljoonaa euroa.

Toimintakuluista noin 44 prosenttia on henkilöstökuluja. Henkilöstökuluja viime vuoteen verrattuna ovat nostaneet palkkaratkaisun mukainen järjestelyvaraerä, 1.5.2018 ja 1.4.2019 voimaan tulleet palkankorotukset, Päijät-Hämeen laboratoriopalveluiden ja lääkehuollon liikelaitoksesta yhtymään siirtyneiden henkilöiden palkkakustannukset sekä lisääntyneet henkilötyövuodet.

Palvelujen ostot ja avustukset yhteensä ovat 8,7 miljoonaa suuremmat kuin viime vuonna vastaavana aikana. PHKS tulosalueella asiakaspalveluiden ostot ovat 3,9 miljoonaa euroa viime vuotta suuremmat (osa kasvusta selittyy jaksotuseroilla) ja työvoiman vuokrauksen kustannukset 1,0 miljoonaa viime vuotta korkeammat (merkittävin kasvu on Päivystyskeskuksen vuokralääkäreissä). Ikääntyneiden palveluiden ja kuntoutuksen asiakasohjauksessa palveluostojen ja avustusten kustannukset ovat 5,4 miljoonaa viime vuotta korkeammat. Viime vuonna siirtyi liikkeenluovutuksella kolme asumisyksikköä pois omasta toiminnasta, mikä nyt kasvattaa palveluostoja. Kokonaiskustannuksissa liikkeenluovutukset ovat tuoneet kustannussäästöä. Lisäksi kotihoidon lisääntynyt asiakasmäärä näkyy kustannusnousuna. Lapsiperhepalveluissa sijoitettujen lasten asiakaspalveluostot ovat nousseet noin 1,3 miljoonaa euroa verrattuna viime vuoteen. Laboratoriopalveluiden käyttö on kasvanut viime vuoteen verrattuna.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat 2,6 miljoonaa euroa viime vuotta korkeammalla tasolla. Tästä noin 1,3 miljoonaa euroa on läpilaskutettavaa hoitotarvikekustannusta. Oman toiminnan hoitotarvikekustannukset ovat kasvaneet 1,1 miljoonaa euroa (6,5 %). Myös lääkekustannukset ovat nousseet ja erityisesti syöpälääkkeiden kustannuksissa on kasvua. Muut toimintakulut ovat 1,9 miljoonaa euroa viime vuotta korkeammat ja suurin kasvu on tilavuokrissa (1,5 miljoonaa euroa).

Yhtymän tilinpäätösennusteessa toimintatuotot ovat 729,6 miljoonaa euroa, joka on 2,5 miljoonaa yli talousarvion. Ennusteessa jäsenkuntien maksuosuudet on huomioitu palvelusopimusten mukaisina. Toimintatuotot eivät ole vertailukelpoiset viime vuoteen johtuen vuoden 2018 laskutusviiveistä ja liikelaitoksen purkautumisesta vuoden 2018 lopussa.

Toimintakuluennuste on 754,8 miljoonaa euroa, mikä ylittää talousarvion 34,2 miljoonalla eurolla (4,7 %) ja tarkoittaisi toteutuessaan 3,9 % kustannuskasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintakuluissa ja -tuotoissa on noin 2 miljoonaa euroa budjetoimatonta hoitotarvikeostoa ja myyntiä.

Suurimmat talousarvioylitykset ovat henkilöstökuluissa erilliskorvauksissa, jotka on budjetoitu 6,3 miljoonaa euroa pienemmiksi kuin viime vuoden toteutuneet kustannukset. Työvoiman vuokrauksen kustannusten ennakoidaan ylittävän talousarvion 3,2 miljoonalla eurolla. ICT-palveluiden tili on ylittämässä talousarvion yli kuudella miljoonalla eurolla, mutta on huomioitava, että talousarvio on yli viisi miljoonaa euroa viime vuoden toteumaa pienempi. Laboratoriotutkimusten osalta talousarvio on ylittymässä 1,1 miljoonalla eurolla. Hoitotarvikkeiden talousarvioylitys on arviolta 5,2 miljoonaa euroa, josta noin 2,0 miljoonaa euroa on budjetoimatonta läpilaskutettavaa hoitotarvikekustannusta. Asiakaspalveluiden ostot ja avustukset yhteensä arvioituna ovat ylittämässä budjetoidun tason noin 3,8 miljoonalla eurolla.

Yhtymä ennustaa kahdeksan kuukauden toteuman perusteella alijäämää -38,5 miljoonaa euroa. Toimialat valmistelivat keväällä lyhyen aikavälin säästötoimenpiteitä, mutta näiden toimeenpano ja vaikutukset eivät pääosin ehdi toteutua vuoden 2019 aikana. Toimialajohtajien arvio lyhyen aikavälin säästötoimenpiteiden toteutumisesta on osavuosikatsauksen liitteenä. Yhtymässä käynnistettiin elokuussa yhteistoimintaneuvottelut, joilla haetaan 15 miljoonan euron pysyviä kustannussäästöjä vuodelle 2020.

Investointeja on toteutunut tammi–huhtikuussa 7,6 miljoonaa euroa. Investoinnit ovat kohdistuneet RV7-uudisrakentamishankkeen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin, vanhaan sairaalarakennukseen kohdistuviin pienhankkeisiin sekä laitteisiin ja kalustoon. Koko vuoden investointien odotetaan toteutuvan pääosin talousarvion mukaisina lukuun ottamatta ruuankuljetusvaunujen hankintaa, joka on siirtyvässä seuraavalle vuodelle (arvio noin 1,0 miljoonaa euroa).

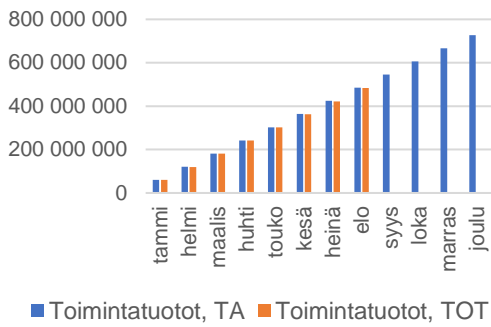
Yhtymän maksuvalmius on heikentynyt vuoden aikana. Maksuvalmiuden tilannetta seurataan viikoittain.

Sosiaalialan osaamiskeskus Verson tulosennuste on talousarvion mukaisesti 0 euroa.

YHTYMÄN TULOSLASKELMA JA ENNUSTE

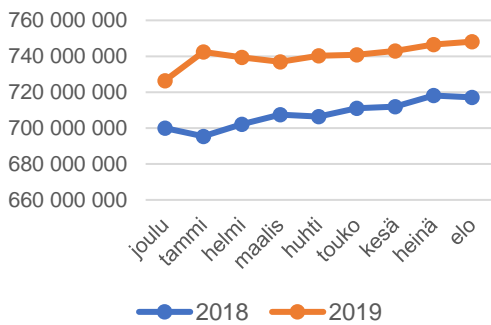
Tuloslaskelma 1000 €	Tilinpäätös 2018	Tot 01 - 08 2018	Voimassa oleva talousarvio 2019	Tot 01 - 08 2019	Tot-%	Edell. vuod. muutos %	TP ennuste
Toimintatuotot	732 525	465 419	727 100	483 692	66,5 %	3,9 %	729 600
Myyntituotot	655 579	420 590	650 021	433 107	66,6 %	3,0 %	650 900
Maksutuotot	59 316	35 503	61 087	40 615	66,5 %	14,4 %	61 100
Tuet ja avustukset	6 476	2 494	4 630	2 667	57,6 %	6,9 %	5 900
Vuokratuotot	10 612	6 317	11 308	6 899	61,0 %	9,2 %	11 200
Muut toimintatuotot	543	515	55	404	734,0 %	-21,6 %	500
Toimintakulut	-726 408	-478 735	-720 622	-500 459	69,4 %	4,5 %	-754 800
Henkilöstökulut	-324 401	-215 144	-327 518	-223 683	68,3 %	4,0 %	-338 000
Palvelujen ostot	-272 980	-178 378	-240 709	-173 702	72,2 %	-2,6 %	-260 400
<i>josta asiakaspalveluiden ostot</i>	<i>-136 420</i>	<i>-76 462</i>	<i>-116 145</i>	<i>-71 782</i>	<i>61,8 %</i>	<i>-6,1 %</i>	<i>-125 100</i>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-61 922	-40 702	-58 145	-43 308	74,5 %	6,4 %	-65 600
Avustukset	-25 168	-16 109	-49 733	-29 507	59,3 %	83,2 %	-45 600
Muut toimintakulut	-41 935	-28 402	-44 516	-30 259	68,0 %	6,5 %	-45 200
Toimintakate	6 117	-13 316	6 478	-16 767	-258,8 %	25,9 %	-25 200
Rahoitustuotot ja -kulut	-288	-155	-699	-26	3,8 %	-83,0 %	-600
Vuosikate	5 829	-13 471	5 779	-16 793	-290,6 %	24,7 %	-25 800
Poistot ja arvonalentumiset	-11 763	-7 911	-13 659	-8 611	63,0 %	8,8 %	-12 900
Satunnaiset erät	5 934	0	0	0	0,0 %	0,0 %	0
Tilikauden tulos	0	-21 382	-7 880	-25 403	322,4 %	18,8 %	-38 700
Poistoeron muutos	0	0	170	0	0,0 %	0,0 %	170
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	-21 382	-7 710	-25 403	329,5 %	18,8 %	-38 530

Toimintatuotot TA-vertailu

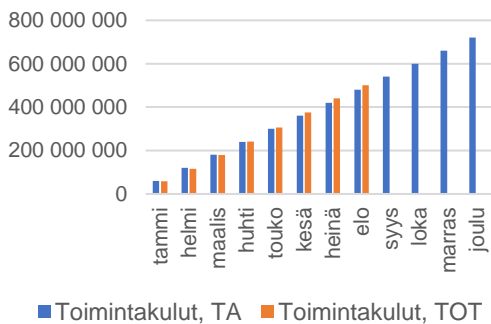
	elokuu 2019
Toimintatuotot, TA	727 100 069
Toimintatuotot, kum. TOT	483 692 033
Toteuma-%	66,5 %

Toimintakulut rullaava 12 kk

Rullaavat toimintakulut sisältävät edellisen 12 kuukauden toteutuneet toimintakulut. Seuranta kuvaa kustannusten kehitystrendiä. Tammi-maaliskuu 2018 ei ole toimintakulujen osalta vertailukelpoinen kuukausitasolla vuoteen 2019 johtuen ostolaskujen kirjausviiveistä 2018 alussa.

Toimintakulut TA-vertailu

	elokuu 2019
Toimintakulut, TA	720 622 257
Toimintakulut, kum. TOT	500 458 587
Toteuma-%	69,4 %

TOIMIALOJEN JA LIIKELAITOSTEN TOIMINTA- JA TALOUSTIEDOT

Yhtymän johto

Tammikuu-elokuu 2019

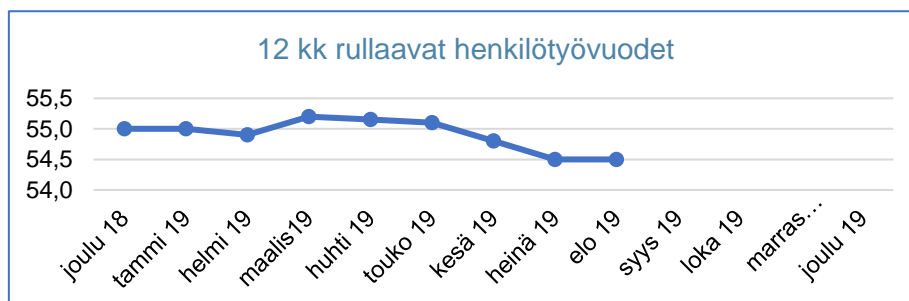
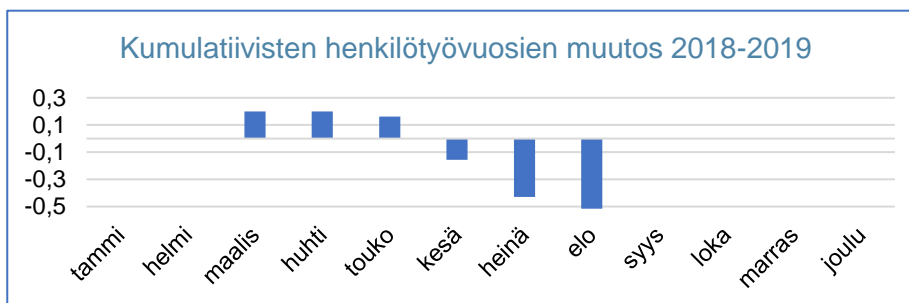
TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2018	TA 2019	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/ 2019	Tot%	TPE 2019
Toimintatuotot	624 735	621 585	404 620	414 653	66,7 %	621 585
Toimintakulut	-8 075	-7 534	-5 556	-4 968	65,9 %	-7 753
Sisäiset erät	7 396	8 189	3 758	5 459	66,7 %	8 309
Toimintakate	624 056	622 240	402 822	415 143	66,7 %	622 141
Rahoitustuotot ja -kulut	-284	-699	-147	-14		-599
Vuosikate	623 772	621 541	402 675	415 129	66,8 %	621 542
Suunnitelman mukaiset poistot	-5	-1	-4	-1	100,0 %	-2
Satunnaiset erät	5 934	0	0	0		0
Tilikauden tulos	629 701	621 540	402 671	415 128	66,8 %	621 540

*Talous -tulosalueen TP2018 luvut on vertailukelpoisuuden vuoksi siirretty Strategia- ja tukipalveluista Yhtymän johdon alle

(1000 €)	TA 2019	Tot 1-8/2019	Tot%
Palkat ja palkkiot	-2 938	-1 914	65,1 %

	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	36,4	35,9	-0,5

*Talous -tulosalueen htv:t on vertailukelpoisuuden vuoksi siirretty Strategia- ja tukipalveluista Yhtymän johdon alle

Toimitusjohtajan katsaus

Yhtymän johdon toimintakulujen ennuste on noin 0,2 M€ talousarviota suurempi. Toimintakulujen ylitys johtuu alkuvuoden aikana yhtymän johdossa tapahtuneista henkilöstömuutoksista sekä talous-tulosalueen talousarviota suuremmista kustannuksista ulkoistettujen taloushallinnon palvelujen osalta.

Strategia- ja tukipalvelut

Tammikuu-elokuu 2019

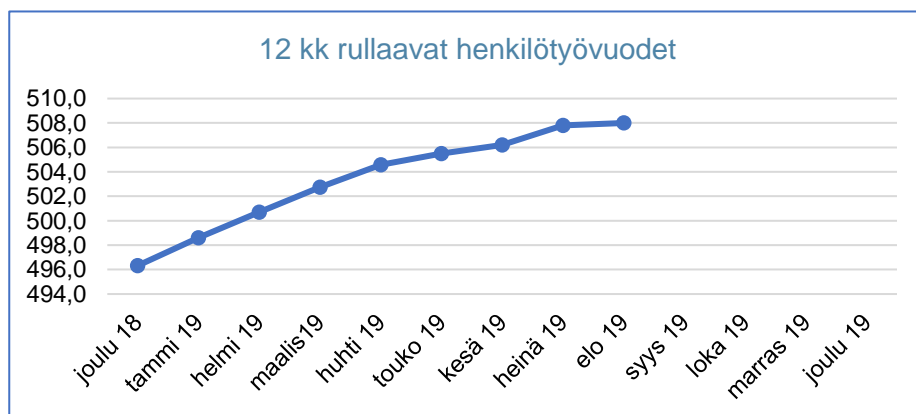
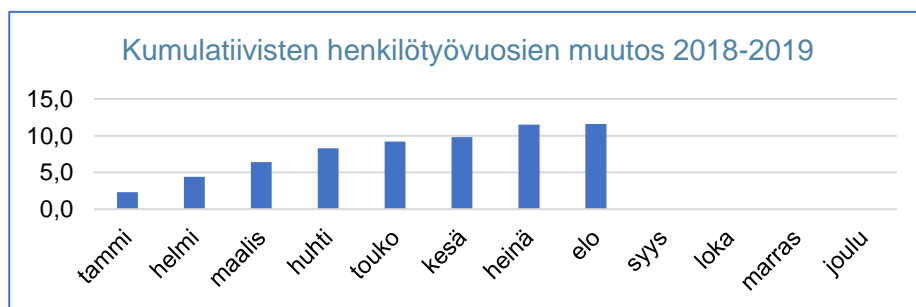
TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2018	TA 2019	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/ 2019	Tot%	TPE 2019
Toimintatuotot	11 699	6 384	4 577	4 878	76,4 %	9 910
Toimintakulut	-72 322	-68 503	-47 467	-49 406	72,1 %	-75 267
Sisäiset erät	68 425	71 045	40 898	47 435	66,8 %	73 698
Toimintakate	7 802	8 926	-1 992	2 906	32,6 %	8 341
Suunnitelman mukaiset poistot	-7802	-8 926	-5 188	-5 640	63,2 %	-8 341
Tilikauden tulos	0	0	-7 180	-2 734	***	0

*Talous -tulosalueen TP2018 luvut on vertailukelpoisuuden vuoksi siirretty Strategia- ja tukipalveluista Yhtymän johdon alle

(1000 €)	TA 2019	Tot 1-8/2019	Tot%
Palkat ja palkkiot	-17 162	-11 427	66,6 %
Työvoiman vuokraus	-70	-11 869	***
Yhteensä	-17 232	-23 296	135,2 %

	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	326,3	337,9	11,6

*Talous -tulosalueen htv:t on vertailukelpoisuuden vuoksi siirretty Strategia- ja tukipalveluista Yhtymän johdon alle

Strategia- ja tukipalvelut, toimialajohtajan katsaus

Toimiala esittää tuloksensa nollatuloksena – tuotot ja kulut vyörytetään sisäisesti muille toimialoille. Ennen muille toimialoille tehtäviä sisäisiä vyörytyksiä strategia- ja tukipalveluiden tulosennuste, jossa huomioidaan tuotot, kulut ja poistot, ylittää talousarvion noin 4,05 M€:lla. Tulosennuste on ollut tällä tasolla keväästä lähtien.

Toimiala on esittämässä yhtymän hallitukselle 30.9.2019 kriittisimpien ict-korjausten ja ict-päivitysten toteutusta osittain jo vuoden 2019 syksyllä. Jos hallitus hyväksyy nämä kiireiset ict-korjaukset ja päivitykset, toimiala ylittää talousarvion noin 4,55 M€:lla. Nämä kiireiset korjaukset ja päivitykset liittyvät ict:n kokonaisvaltaiseen kolmivuotiseen korjaus- ja päivityssuunnitelmaan, joka esitetään hallituksen hyväksyttäväksi syyskuun 30. päivän kokouksessa.

Talousarvion ylitystä ovat kesän aikana lisänneet kyberhyökkäyksestä aiheutuneet kulut. Kulujen vähentämiskeinot on kuitenkin kohdennettu kaikkiin tulosalueisiin, mutta suurimmaksi osin ict-kuluihin.

Toimialan talousarvion ylitysriski kulujen osalta nähtiin jo talousarvion 2019 päätöksentekovaiheessa, kun tukipalvelujen talousarvioesitystä jouduttiin voimakkaasti karsimaan ict:n osalta. Alkuvuonna 2019 ict-kuluja ovat talousarvioon verrattuna lisänneet maakuntavalmisteluun liittyneet ict-kehitystyöt, mutta niiden osalta on saatu täysin vastaavat tulot maakuntaliitolta, joten yhtymätasolla tulosvaikutus on nolla. Kyseiset kehittämistyöt ovat kuitenkin hyödyttäneet kuntayhtymää. Hankinta-tulosalueen Fimlabille välittämät tarvikkeet ovat vuonna 2019 ulkoista kauppaa, ja sen vaikutus sekä tuottoihin että kuluihin n. 2 M€ vuositasolla, mutta tulosvaikutus strategia- ja tukipalveluille ja kuntayhtymälle on nolla.

Alkuvuonna 2019 on toimialalla panostettu voimakkaasti kaikkien tukipalvelujen kulujen selvittämiseen ja toimintamallien kehittämiseen. Helmikuun loppuun asti tukipalvelujen kehittämiseen vaikutti valtakunnallisen maakunta-soteuudistuksen linjausten odotus, koska tukipalveluille oli suunniteltu uusia tuottamismalleja. Pääpaino tukipalvelujen kehittämisessä on ict-palveluissa. Niiden osalta on toimialan toimeksiannosta käynnistetty riippumattomien asiantuntijoiden selvitys yhtymän ict-tekniikkaan ja ict-talouteen liittyen sekä strategisten ict-kumppaneiden kanssa selvitys ict-kulujen säästömahdollisuuksista. Selvitykset valmistuivat osin kesäkuussa ja loput elokuussa 2019. Ict-selvitysten ja kehittämistoimien avulla tavoitellaan 1,5–3 miljoonan euron vuositason säästöä vuosina 2019–2021. Ict-tuen ja digipalvelujen kehittämisessä on edetty suunnitellusti, vaikka olemassa olevien digipalvelujen hyödyntämistä pitää vielä laajentaa eri toiminnoissa.

Riskinä ja haasteena talouden tasapainottamisessa on yhtäaikainen säästämistarve ja säästöjen ja tuottavuushyötyjen edellyttämä digipalvelujen kehittämistarve. Hankinnat-tulosalueella on keväällä aloitettu uuden logistiikkaratkaisun valmistelu. Sen avulla tavoitellaan vähintään 300 000 euron säästöä vuositasolla.

Henkilöstön työpaine on ollut kova koko vuoden ajan, ja työhyvinvoinnin ja sisäisen palvelukyvyyn heikkenemiseen liittyy riskejä.

Toimialan kaikkien neljän tulosalueen osalta on menossa kehittämis- ja uudistamistoimenpiteitä, joilla tavoitellaan taloudellisia säästöjä sekä tukipalvelujen toiminnallista kehittämistä.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Tammikuu-elokuu 2019

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2018	TA 2019	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/ 2019	Tot%	TPE 2019
Toimintatuotot	40 988	44 958	23 920	28 631	63,7 %	43 739
Toimintakulut	-271 063	-271 948	-178 558	-191 875	70,6 %	-288 770
Sisäiset erät	-43 313	-46 763	-25 999	-31 151	66,6 %	-47 998
Toimintakate	-273 389	-273 753	-180 636	-194 395	71,0 %	-293 029
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 578	-4 406	-2 421	-2 818	64,0 %	-4 250
Tilikauden yli-/alijäämä	-276 962	-278 159	-183 058	-197 213	70,9 %	-297 279
Poistoeron lisäys tai vähennys	0	170	0	0	0,0 %	170
Tilikauden tulos	-276 962	-277 989	-183 058	-197 213	70,9 %	-297 109

(1000 €)	TA 2019	Tot 1-8/2019	Tot%
Palkat ja palkkiot	-109 763	-75 153	68,5 %
Työvoiman vuokraus	-2 682	-3 122	116,4 %
Yhteensä	-112 445	-78 275	69,6 %

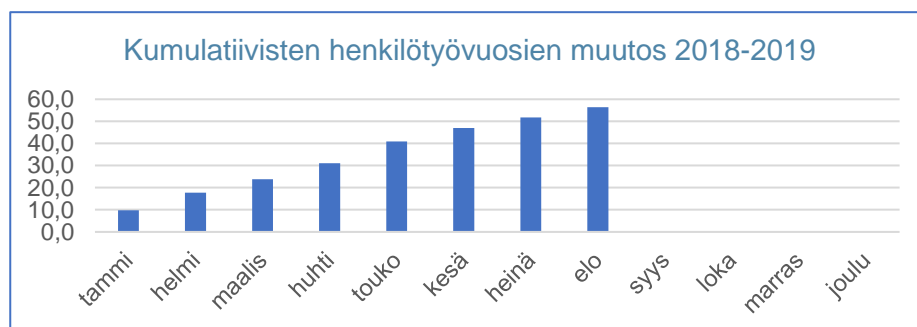
	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	1 425,4	1 481,8	56,4

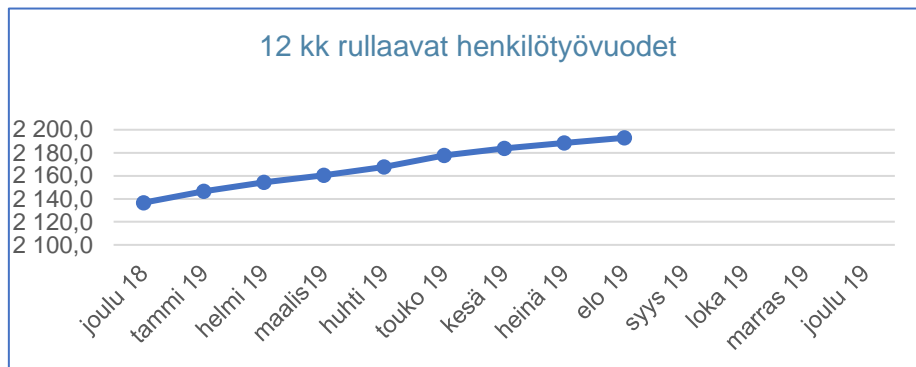
* Akuutti24 Kotisairaala näkyy 2018 htv toteumassa 10/2018 alkaen.

**Laboratorio liikelaitokselta siirtyneiden henkilöiden htv:t on huomioitu 2018 htv toteumassa

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 66,7%

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta	TA 2019	Kumul. toteuma 2019	Tot%
Oman tuotannon volyymit			
Avovastaanotto toiminta			
Lääkäri- ja hammaslääkärikäynnit	298 570	188 826	63,2 %
Hoitajakäynnit	268 950	154 791	57,6 %
PHKS operatiivinen ja konservatiivinen			
DRG-tuotteet	32 512	20 746	63,8 %
Poliklinikoiden kuntatuotteet	285 743	193 161	67,6 %
Laskutusperusteiset hoitopäivät ja muut kuntatuotteet	600	589	98,2 %
PHKS päivystyskeskus			
Päivystyskäynnit	95 751	67 085	70,1 %
Hammaspäivystyskäynnit	9 192	8 297	90,3 %
Päivystysosaston hoitopäivät	14 466	9 083	62,8 %
Kotisairaalan käynnit	24 501	16 171	66,0 %

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialajohtajan katsaus

PHKS-tulosalueen kokonaisennuste on 17,2 M€ alijäämäinen. Toimintatuotot jäävät talousarviosta 2,1 M€, koska ulkokuntamyyntiä ei ole kertynyt suunnitelman mukaisesti. Toimintakuluihin ennustetaan 14,7 M€ ylitystä. Suurimmat ylitykset ovat henkilöstökuluissa 6,6 M€, aineissa ja tarvikkeissa 4,8 M€ sekä palvelujen ostoissa 3,1 M€. Henkilöstökuluja ovat lisänneet mm. palkankorotukset, palkkaharmonisaatio sekä uusien toimintojen aloittaminen ja palvelutason nostot. Aineiden ja tarvikkeiden nousun taustalla on lisääntynyt toiminta. Palvelujen ostot ovat kasvaneet aikaisempaa kalliimpien henkilöstövuokrasopimusten sekä asiakaspalvelujen ostojen myötä. Asiakaspalvelujen ostot yliopistosairaaloista ovat lisääntyneet keskittämisasiäsetuksen ja vapaan hoitopaikan valinnan johdosta. Erikoissairaanhoidon polikliininen toiminta on kasvanut 4,1 %. Drg-hoitajaksot eivät ole toteutuneet TA19 mukaisesti johtuen kesäajan supistuksista. Hoitotakuu ei ole toteutunut kuukojesovituksissa johtuen audionomien sairauspoissaoloista. AK24-päivystyskäynnit ovat kasvaneet 5,4 %. Akuutti24-kotisairaala on vakiinnuttanut toimintansa ja samalla päivystysosaston paikkoja on suljettu. Neuvonpalvelu 116117 on aloittanut toimintansa keväällä ja vastaa kuukausittain n. 5700 puhelun.

Avovastaanottotoiminnan tulosalueen kokonaisennuste on 1,9 M€ alijäämäinen. Toimintatuotot toteutunevat 0,8 M€ budjetoitua suurempina, mikä selittyy palvelusetelikokeilun valtionosuuksilla. Budjetoitua suurempina toteutuvat hoitotarvikejakelun ja tukitoimintojen kustannukset sekä palvelujen ostot lähinnä palvelusetelikokeilun ja avosairaanhoidon Lahden ulkoistussopimuksen osalta. Lahden alueen toimintaa on merkittävästi hankaloittanut kesäkuussa tapahtunut kyberhyökkäys, mikä heijastuu toimintalukuihin ja tulokertymään erityisesti suun terveydenhuollossa. Kiireetön hoitoonpääsy on toteutunut keskimäärin tammi–elokuussa lääkärille 14 päivässä, sairaanhoitajalle 5 päivässä, hammaslääkärille 18 päivässä ja suuhygienistille 27 päivässä.

Kehittämisen ja terveyden edistämisen tulosalue: Laadunhallintajärjestelmän menetelmäkoulutukset saatiin sovitun aikataulun mukaisesti päätökseen. Tulosalueista ja -yksiköistä itsearviointeja palautettiin määräaikaan mennessä 87 % ja kehittämiskohteita tunnistettiin yhteensä 658 kpl. Lean-koulutettujen prosessivastaavien kehittämishankkeet etenivät sovitussa aikataulussa. Potilas- ja asiakasturvallisuuden vaaratapahtuman tutkintoja/sisäisiä selvityksiä jatkettiin aktiivisesti vaaratapahtumien ehkäisemiseksi. Audit-C -testaus ja mini-interventio -toimintamallin systemaattisen käyttöönoton suunnitelma viimeisteltiin ja käyttöönoton toteutusta 9-11/2019 valmisteltiin. Asiakasosallisuuskokonaisuuden kehittämisen suunnitelmaa tehtiin sisältäen muun muassa asiakasraati-, kehittäjäasiakas-, kokemusasiantuntija-, vapaaehtoisverkosto- sekä potilasjärjestötoiminnan. Tulosalueittain käynnistettiin asiakasosallisuuden kehittämisen nykytilan kartoitus ja tuen tarpeen selvitys. OLKA-toiminnan (koordinoitu järjestö- ja vapaaehtoistoiminta sairaalassa) käynnistämiseksi vuoden 2020 alussa tehtiin Link ry:n kanssa Stea-rahoitus -hankehakemus. Varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelmaa työstettiin yhdessä kuntien varhaiskasvatuksen esimiesten kanssa. Toimintaohje rajoittamistoimenpiteistä somaattisessa hoidossa ja ikääntyneiden asumispalveluissa viimeisteltiin.

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

Tammikuu-elokuu 2019

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP2018	TA 2019	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/ 2019	Tot%	TPE 2019
Toimintatuotot	38 608	37 439	24 113	25 696	68,6 %	38 495
Toimintakulut	-189 073	-187 025	-125 657	-129 314	69,1 %	-193 235
Sisäiset erät	-14 859	-15 329	-8 468	-10 313	67,3 %	-16 034
Toimintakate	-165 324	-164 915	-110 012	-113 931	69,1 %	-170 774
Suunnitelman mukaiset poistot	-307	-188	-241	-93	49,7 %	-92
Tilikauden tulos	-165 631	-165 103	-110 253	-114 024	69,1 %	-170 867

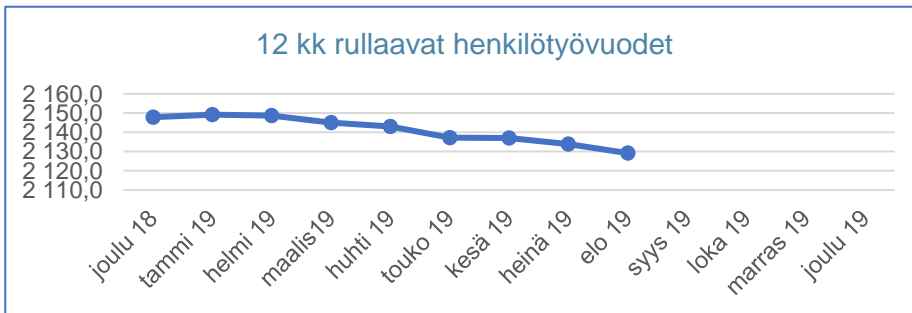
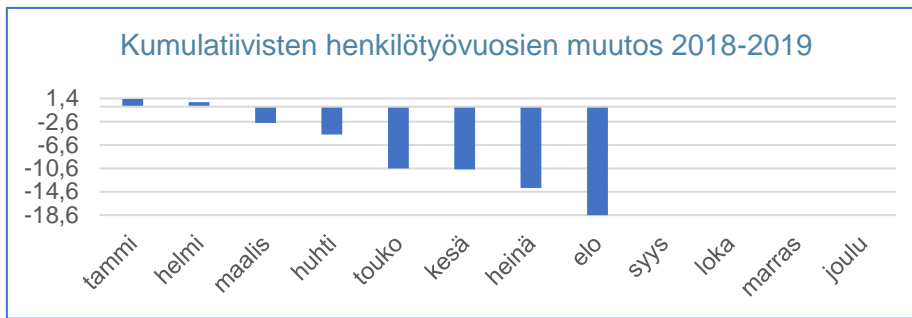
(1000 €)	TA 2019	Tot 1-8/2019	Tot%
Palkat ja palkkiot	-75 635	-53 121	70,2 %
Työvoiman vuokraus	-2 028	-1 735	85,6 %
Yhteensä	-77 663	-54 856	70,6 %

	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	1 451,7	1 433,1	-18,6

*2018 htv:sta poistettu vertaitaitavuuden vuoksi ulkoistetut yksiköt

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 66,7 %

Ikääntyneiden palveluiden ja kuntoutuksen toiminta	TA2019	Kumul. toteuma 2019	Tot%
Tuotannon volyymit			
Asiakasohjauksen ja gerontologisen sosiaalityön käynnit	7 950	5 467	68,8 %
Kotihoidon käynnit			
yhtymän oma tuotanto	1 150 000	775 682	67,5 %
muut palveluntuottajat	619 200	412 576	66,6 %
Tehostetun palveluasumisen asumispäivät			
yhtymän oma tuotanto	313 170	215 800	68,9 %
muut palveluntuottajat	300 370	193 126	64,3 %
Asumisyksiköiden arviointi- ja kuntoutustoimintapäivät	14 235	7 467	52,5 %
Perusterveydenhuollon vuodeosastojen hoitopäivät	114 130	71 245	62,4 %
Geriatrisen osaamiskeskuksen kontaktit (esh ja pth)	25 800	15 069	58,4 %
Kuntoutuksen kontaktit (esh ja pth)	179 300	117 294	65,4 %
Muut tunnusluvut			
Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus	92,50 %	92,2 %	
Tehostetun palveluasumipaikan saaneiden odotusaika	alle 40 vrk	43,0	
Asumispalveluyksiköiden käyttöaste-%	98 %	97,0 %	
Vuodeosastojen keskimääräinen hoitoaika (päättäneet osastojaksot)	alle 18 vrk	20,9	
Vuodeosastojen kuormitus-%	97 %	92,4 %	
Kotihoidon käynnit / nettotyöpanos	2 090	2058	
Geriatrisen keskuksen kontaktit / nettotyöpanos	660	468	
Kuntoutuksen kontaktit / nettotyöpanos	815	816	

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, toimialajohtajan katsaus

75 vuotta täyttäneiden palvelurakenne on kehittynyt tavoitteiden mukaisesti, mutta kotona asumisen peittävyys kasvu +75-vuotiaassa väestössä on hidastunut (92,2 %). Toimialalla kiinnitetään erityinen huomio rakenneuudistusten toimeenpanoon. Kotihoidon peittävyys on tavoitteiden mukaisella tasolla (10 %). Asumispalvelujen asiakkuudet ovat kasvaneet tämän vuoden aikana 29 asukkaan verran. Kotihoidon asiakasmäärä on kasvanut vuoden ensimmäisellä kolmanneksella odotettua enemmän, 61 asiakkaalla, ja vuoden takaiseen verrattuna 109 asiakkaalla.

Rakenneuudistuksista huolimatta toimialan asiakasmäärien kasvut ovat nopeasta ikääntymisestä johtuen suuremmat kuin mitä toimialan talous antaa myöden. Toimialan tuotannossa vuodeosastojen sekä arviointi- ja kuntoutusyksiköiden käyttöaste on edelleen odotettua alhaisempi. Tämä edellyttää hoitopaikkojen määrän arviointia. Tiukka taloustilanne aiheuttaa painetta kotihoitoon ja pitkittää palvelujen odotusaikaa asumispalveluissa. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä ajassa, mutta asetettua tavoitetta ei ole saavutettu.

Toimialan toiminnallisissa tavoitteissa palveluseteliasiakkuuksien määrä on kasvanut, mutta asetetun 20 % kasvutavoitteen saavuttaminen on epävarmaa. Tämä johtuu palvelusetelin asiakasmaksua korkeammasta omavastuuosuudesta, mikä rajoittaa palvelusetelin käyttöhalukkuutta. Kotikuntoutuksen suoritelmäärät jäävät alle tavoitteen, koska palveluja on kohdennettu asumispalvelujen lyhyiden käyntien sijaan kotona asuville ja käynteihin sisältyy pidempi matka-aika.

Toimialalla on käynnistetty lyhyen aikavälin sopeuttamistoimenpiteitä, joiden kustannusvaikutus on 610 000 euroa. Merkittävimmät toimenpiteet ovat Koivikon arviointi- ja kuntoutusyksikön sulkeminen, vuodeosastopaikkojen vähentäminen, välittömän asiakastyön lisääminen sekä harkittu henkilöstöressurssien käyttö. Kaikki lyhyen aikavälin sopeuttamistoimet eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Niiden toteutuminen ajoittuu vuodelle 2020. Toimialan tilikauden tuloksen ennuste on parantunut heinäkuuhun verrattuna 0,8 M€. Ennuste on 5,8 M€ alijäämäinen. Toimialan talousnäkyminen sisältää ylityspaineita henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa. Haasteina henkilöstökuluissa ovat TVA-työ, ennakoitua suuremmat erilliskorvaukset ja väestön palvelutarpeeseen nähden alimitoitettu henkilöstö. Henkilöstöpulan vuoksi hoitohenkilöstöllä on jouduttu teettämään lisätyötä. Palvelujen ostojen osalta ylityspaine aiheutuu ikääntyneiden ennakoitua suuremmasta palvelutarpeesta sekä lääkäripalvelujen ostoista.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tammikuu-elokuu 2019

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2018	TA 2019	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/ 2019	Tot%	TPE 2019
Toimintatuotot	15 935	16 181	7 818	9 471	58,5 %	15 261
Toimintakulut	-183 877	-183 509	-120 193	-123 563	67,3 %	-187 362
Sisäiset erät	-17 468	-17 003	-10 076	-11 335	66,7 %	-17 831
Toimintakate	-185 410	-184 331	-122 451	-125 427	68,0 %	-189 932
Suunnitelman mukaiset poistot	-78	-138	-55	-58	42,0 %	-94
Tilikauden tulos	-185 488	-184 469	-122 505	-125 484	68,0 %	-190 025

(1000 €)	TA 2019	Tot 1-8/2019	Tot%
Palkat ja palkkiot	-60 825	-40 833	67,1 %
Työvoiman vuokraus	-1 855	-1 533	82,7 %
Yhteensä	-62 680	-42 366	67,6 %

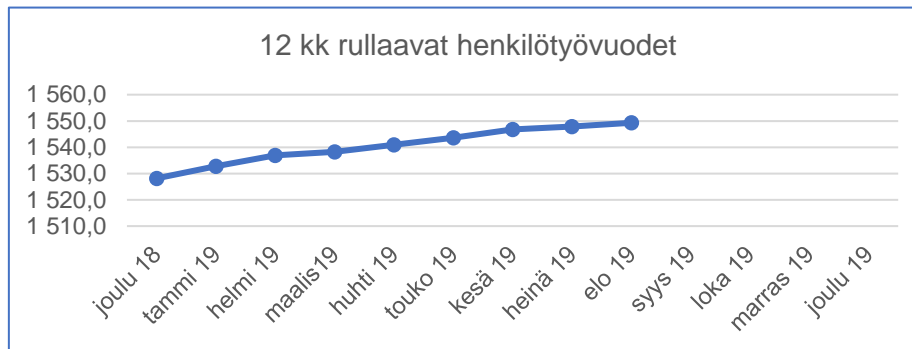
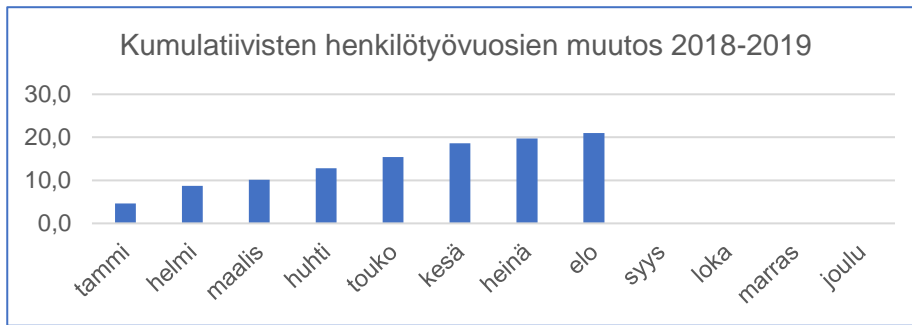
	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	1 019,7	1 040,9	21,2

*2018 htv:sta poistettu vertaitaitavuuden vuoksi ulkoistettu yksikkö

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 66,7%

Perhe- ja sosiaalipalvelut	TA 2019	Kumul. toteuma 2019	Tot%
Oman tuotannon volyymit			
Perhe- ja sosiaalipalveluiden käynnit	326 070	149 704	45,9 %
Perhe- ja sosiaalipalveluiden asumispäivät	164 960	102 110	61,9 %
Psykiatrian (esh) käynnit	85 340	54 744	64,1 %
Psykiatrian (esh) hoitopäivät	27 390	16 771	61,2 %
Oman- ja ostopalvelutuotannon volyymit			
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät	71 450	49 152	68,8 %
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten (0-20 v.) hoitopäivät lastensuojelussa	145 000	*	
Oman- ja ostopalvelutuotannon muut tunnusluvut			
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	1 775	1 281	

*kyberhyökkäyksestä johtuvista ongelmista tot. 01-08/2019 ei raportoitavissa

Perhe- ja sosiaalipalvelut, toimialajohtajan katsaus

Perhe- ja sosiaalipalvelujen kehittämis- ja säästöohjelman ja palvelurakennemuutosten toimeenpanoa on jatkettu. Asiakasohjauksen kehittämistyö on jatkunut yhtymän asiakasohjausprojektissa. Sosiaalihuollon ohjaus- ja neuvontapalvelut on keskitetty perhe- ja sosiaalipalvelujen ohjaus- ja neuvontapalvelu Polkuun. Perhekeskustoiminnan kehittämistyö on jatkunut kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Psykiatrian osastohoidon hoitopäivät ovat vähentyneet 9,3 % ja käyntimäärät 2,9 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Ympäri vuorokautisen mielenterveys- ja päihdeasumisen asumisvuorokaudet vähenevät 1,1 % alkuvuoden toteuman perusteella. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä on kasvanut 33,9 %. Vammaispalvelujen asiakasmäärät (henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelut, tilapäinen asuminen) ovat kasvaneet. Vammaisten ympärivuorokautisen asumisen asumisvuorokaudet vähenevät 3,6 % alkuvuoden toteuman perusteella. Kuljetuspalvelujen (VpL, ShL) kilpailutuksen valmistelua on jatkettu. Lapsiperhepalvelujen palvelutakuussa ei ole pysytty lapsiperhepalveluissa vireille tulleiden asioiden kasvusta (Is-ilmoitukset + 18,8 %) ja sosiaalityöntekijöiden alkuvuoden rekrytointihaasteista johtuen. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten määrä on kasvanut 0,9 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kustannuksia kasvattaa erityisesti laitoshoidon tarpeen kasvu. Lastensuojelun systeemisen toimintamallin (SyTy) pilotointi on käynnistetty.

Henkilöstön saatavuus on haasteellista erikoislääkärien ja erikoistuvien lääkärin osalta. Sosiaalityöntekijätilanne on vuoden aikana parantunut. Kyberhyökkäys vaikeutti merkittävästi toimintaa kesällä, eikä toimintaa ole sosiaalihuollon osalta kyetty saamaan vielä häiriötä edeltävälle tasolle. Asiakaskohtaisten kirjausten ajan tasalle saaminen vie useita kuukausia.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialan tuloksen arvioidaan olevan 5,6 milj. euroa alijäämäinen. Toimintatuotot alittuvat 0,9 milj. eurolla, mikä johtuu erityisesti maahanmuuttokorvausten ja myyntituottojen vähenemisestä. Toimintakulut ylittyvät 3,9 milj. eurolla. Palvelujen ostot ylittyvät erityisesti lapsiperhepalveluissa (lasten kodin ulkopuolinen hoito) sekä työikäisten palveluissa (tulkkaukspalvelut ja kuntouttava työtoiminta). Sisäiset erät ylittyvät 0,8 milj. euroa.

Ympäristöterveyskeskus

Tammikuu-elokuu 2019

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2018	TA 2019	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/ 2019	Tot%	TPE 2019
Toimintatuotot	560	552	370	363	65,8 %	542
Toimintakulut	-1 998	-2 103	-1 305	-1 332	63,4 %	-2 085
Sisäiset erät	-182	-138	-113	-91	65,8 %	-141
Toimintakate	-1 619	-1 689	-1 048	-1 060	62,8 %	-1 683
Suunnitelman mukaiset poistot	-2	0	-1		***	0
Tilikauden tulos	-1 621	-1 689	-1 049	-1 060	62,8 %	-1 683

(1000 €)	TA 2019	Tot 1-8/2019	Tot%
Palkat ja palkkiot	-1 262	-829	65,7 %

	Tot. 1-8/2018	Tot 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	17,5	18,0	0,5

Ympäristöterveyskeskus	TA 2019	Kumul. toteuma 2019	Tot%
Toiminnan volyymit			
Tarkastukset	1 014	523	51,6 %
Päätökset	160	127	79,4 %
Konsultaatio	3 310	2 373	71,7 %
Näytteenotto	810	570	70,4 %
Tilakäynnit	3 355	2 409	71,8 %
Vastaanottokäynnit	11 695	7 856	67,2 %

Ympäristöterveydenhuolto, toimialajohtajan katsaus

Toimialan tuloksen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.

Terveysturvan tulosalueella asiakasmaksutuottojen kertymä on selvästi alhaisempi kuin samaan aikaan edellisellä kaudella. Syynä tähän on valtakunnallisen tietojärjestelmän toimimattomuus, joka on vaikuttanut toimintaan. Henkilöstökustannusten kasvu selittyy sillä, että molemmat valvontaeläinlääkärin virat ovat olleet täytettyinä. Menoja kompensoi tuottopuolella AVI-korvausten kasvu.

Terveysturvan tulosalueella otettiin käyttöön valtakunnallinen VATI-tietojärjestelmä tammikuussa 2019. Järjestelmässä on esiintynyt ongelmia käyttöönotosta lähtien, eikä niitä ole toistaiseksi saatu ratkaistua. Tämän seurauksena tarkastusten määrä terveysturvan tulosalueella on selvästi edellisvuoden seurantakautta alhaisempi. Tilannetta seurataan, ja henkilöstön kanssa on käyty tuloskeskustelut. Muilta osin toiminta on toteutunut molemmilla tulosalueilla lähes suunnitellun mukaisesti.

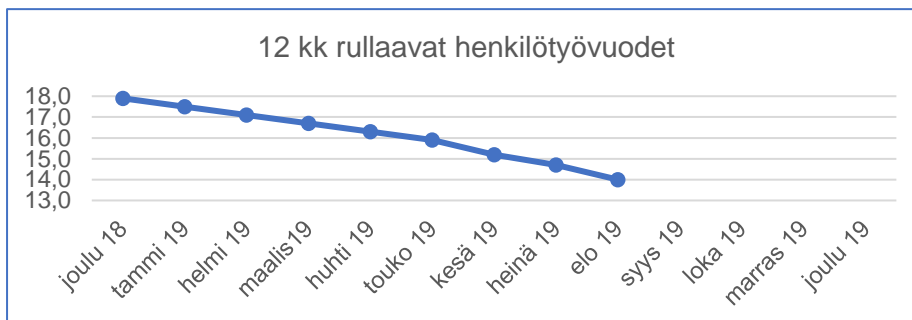
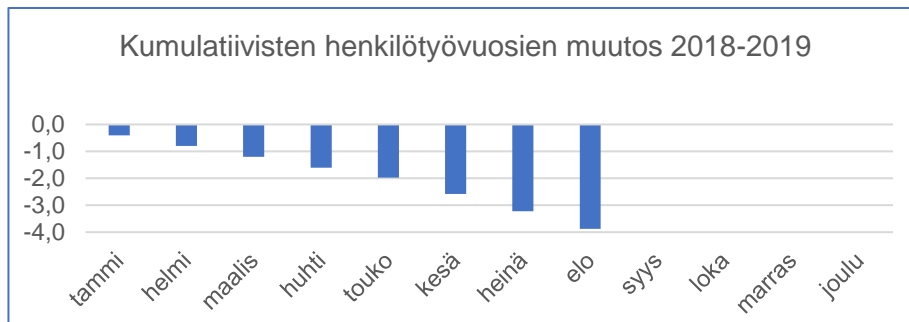
Verso-liikelaitos

Tammikuu-elokuu 2019

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2018	TA 2019	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/ 2019	Tot%	TPE 2019
Toimintatuotot	1 673	780	484	517	66,2 %	1 457
Toimintakulut	-1 501	-780	-895	-629	80,6 %	-1 457
Toimintakate	172	0	-411	-112	***	0
Tilikauden tulos	172	0	-411	-112	***	0

(1000 €)	TA 2019	Tot 1-8/2019	Tot%
Palkat ja palkkiot	-502	-402	80,1 %
Työvoiman vuokraus	0	-1	***
Yhteensä	-502	-403	80,2 %

	Tot 1-8/2018	Tot 1-8/2019	Htv muutos
Henkilötyövuodet	11,9	8,0	-3,9

Verso-liikelaitos, liikelaitoksen johtajan katsaus

Talous on toteutunut suunnitellusti. Kaksi vuodenvaihteessa rahoituspäätöksen saanutta hanketta puuttuu budjetista. Ne huomioiden budjetti on noin miljoona euroa. Hankkeiden osalta laskuttamattomia kuluja kertynyt noin 257 000 euroa ajalla 1–8/2019. Maksatushakemukset tehdään elo–syyskuun aikana. Tilinpäätösennuste on 0, sillä suurin osa perustoiminnan koko vuoden tuloista kertyi alkuvuonna.

Toiminta on kesän jälkeen käynnistynyt aktiivisesti. Pähee 2.0 -hankkeessa koulutetaan työpajojen henkilöstöä näyttöön perustuvan IPS-mallin mukaisesti, koordinoidaan työkykykoordinaattoreiden verkostoa ja järjestetään vertaisvalmennusta. LAPEn yhteistyöryhmä sekä kuntakohtaiset työryhmät kokoontuvat ja niissä tarkastellaan muun muassa maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista ja päivitystarpeita. HuuMassa kootaan nuorilähtöistä tietoa ja toteutetaan koulutuksia, työpajoja ym. tiedon pohjalta, ja pyrkimyksenä on ehkäistä nuorten huumeidenkäyttöä. Alkoholin riskikäytön tunnistamiseen ja puheeksiottoon liittyvän toimintamallin käyttöönoton ja kirjaamisen fasilitointi saatettiin päätökseen avovastaanotoilla, poliklinikoilla ja vuodeosastoilla, ja se jatkuu muissa palveluissa. Myös muiden neljän tuulen toimintamallien kehittäminen ja jalkauttaminen jatkuu. Sosiaalityön kehittämisverkosto valmistelee kehittämisen tiekarttaa vuodelle 2020. Molemmissa maakunnissa tehdään suunnitelmia asiakasosallisuuden rakenteiksi ja toiminnan tehostamiseksi. Päijät-Hämeessä sosiaaliamiehelle tulleet tiedusteluun liittyvät yhteydenotot ovat hieman kasvaneet viime vuodesta. Yhteydenotot ovat koskeneet erityisesti vammaispalvelun, iäkkäiden palvelujen ja työikäisten palveluja.

KUNTAYHTYMÄN TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIO 2019

Tilanne 31.8.2019

Etenee suunnitellusti / valmis	
Etenee, mutta on alle tavoitteen	
Ongelmia / ei aloitettu	
Ei mitattavissa / ei tietoa arviointihetkellä	

ASIAKAS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2019	Tilanne 31.8.2019	Kommentit elokuu 2019
Edistämme valinnanvapautta ikääntyneiden ja kuntoutuksen palveluissa	Kotihoidon ja avokuntoutuksen palveluseteliasiakkuuksien määrä	Palveluseteliasiakkuudet lisääntyvät 20 % kotihoidossa ja 10 % avokuntoutuksessa		Säännöllisen kotihoidon palveluseteliasiakkaiden määrä 8/2019 tilanteessa kasvanut 12/2018 tilanteeseen verrattuna 9,5 %. Kotihoidon palvelusetelin omavastuuosuus vähentää halukkuutta vastaanottaa palveluseteliä. Viime osavuosisikatsaukseen verrattuna kasvu on lisääntynyt sen verran, että tavoitteeseen pyritään edelleen. Avokuntoutuksessa raportointihetken mennessä toteutunut 87 % vuoden 2018 asiakasmäärästä. Kuntoutuksen palveluseteliasiakkaiden määrän kertyminen painottuu alkuvuoteen ja ennusteen mukaan tuleamme pääsemään viime vuoden toteuman tasolle asiakasmäärässä.
Sähköisen asioinnin kehittäminen	Käyttöön otetut palvelut	Sähköiset palvelut, Omaolo (älykäs oirearvio), chat, etävastaanotto ja sähköiset lomakkeet otettu käyttöön asiakasohjausprojektin tavoitteiden mukaisesti		Käytössä on kahdeksan oirearviota kaikilla Lahden lähiklinikoilla. Kysy neuvoa -lomaketta vastaanotetaan seitsemässä toiminnassa, chat on käytössä viidessä toimintakokonaisuudessa ja ajanvarauksia on lisätty neljään yksikköön.
Kiireiseen asiaan nopea apu	Avovastaanoton kiireajat	90 % 1 vrk kuluessa	100 %	
Kiireetön hoito kohtuu ajassa avosairaanhoito	Avosairaanhoito kiireetön (T3)	50 % 7 vrk 100 % 21 vrk	87 % style="background-color: #ffff00;">98 %	
Kiireetön hoito kohtuu ajassa suunterveydenhuolto	Suunterveydenhuolto kiireetön hoito (T3)	50 % 14 vrk 100 % 28 vrk	65 % style="background-color: #ffff00;">86 %	Hieman parantunut huhtikuusta 2019. Kyberhyökkäys vaikeutti erityisesti suunterveydenhuollon kiireetöntä hoitoa.
Päivystyksessä nopeasti lääkärille	Akuutti24:ssä lääkäriin	75 % tunnin kuluessa	58 %	Kasvanut kysyntä vaikeuttanut tavoitteeseen pääsyä.
Terveyspalveluita kotiin	Ei siirtoon	45 % tehtävistä	47 %	
Erikoissairaanhoitoon sujuvasti	Hoidonvarauksesta hoitoon	85 % 3 kk kuluessa	67 %	Erityisesti silmätaudeissa ja kuulokojesovituksissa hoitoon pääsy huonontunut kesän aikana.

VAIKUTTAUVUUS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2019	Tilanne 31.8.2019	Kommentit elokuu 2019
Kotona koko elämä	Väestöennusteeseen suhteutettu 75 vuotta täyttäneiden kotona asuvien osuus	92,50 %	92,2 %	Elokuussa kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus 92,2 %. Painotetaan erityishuomiota vinoutuneiden palvelurakenteiden kuntiin.
Lasten ja nuorten kodin ulkopuolisten sijoitusten vähentäminen	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus 0–20 vuotiaista	<1,45 %	1,42 %	Tilanne 1-8/2019 vrt. 1-8/2018: Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut 18,8 %. LS-asiakkaiden määrä on kasvanut 4,8%. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on kasvanut 0,9 %.
Laitoshoidon tarpeen vähentäminen lastensuojelussa	Laitoshoidon osuus kaikista hoitopäivistä	<30%		Kyberhyökkäyksestä johtuvista ongelmista tilannetta 1-8/2019 ei pystytä raportoimaan.
Ympäri vuorokautisen asumispalvelun vähentäminen vammaispalveluissa	Asumisvuorokaudet	Asumisvuorokaudet laskevat 1 %	102 066 vrk	Tilanne 1-8/2019. Lineaarisen ennusteen mukaan asumisvrk laskee -3,6% vrt. TP2018 (159015 vrk).
Ympäri vuorokautisen asumispalvelun vähentäminen päihde- ja mielenterveyspalveluissa	Asumisvuorokaudet	Asumisvuorokaudet laskevat 1 %	49 152 vrk	Tilanne 1-8/2019. Lineaarisen ennusteen mukaan asumisvrk laskee -1,1% vrt. TP2018 (74633 vrk).
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Ympäristöterveydenhuollon tiedotteet eri viestimissä	Vähintään 20 kpl / v	110 %	Tavoite toteutunut, elokuun loppuun mennessä julkaistu 22 tiedotetta.
Turvallisesti työssä kausiepidemiankin aikana	PHKS:n koko henkilöstön influenssarokotekattavuus	>80 %	>80 %	
Ympäristöterveydenhuollon säännöllisen valvonnan toteutuminen (elintarvikelaki, terveysuojelulaki, tupakkalaki)	Valvontasuunnitelman toteutuminen	Toteuma >90 % kaikilla lakialoilla	Toteuma lakialoilla 50-60%	Tavoitteen toteutuminen epävarmaa. Sen saavuttamista ja seuranta vaikeuttaa edelleen toimimaton, valtakunnallinen VATI-valvontaohjelmisto. Henkilöstön kanssa käyty asiaan liittyvät tuloskeskustelut.

TUOTTAVUUS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2019	Tilanne 31.8.2019	Kommentit elokuu 2019
Kunnille edulliset palvelut	Kuntamaksuosuudet	621,5 M€		
Panostamme kotikuntoutukseen	Kotikuntoutuksen käyntimäärä	Käyntimäärä kasvaa 10 %		Kotikuntoutuksen käyntimäärät -9 % edelliseen vuoteen verrattuna, asiakasmäärä laskenut maltillisemmin -2 %. Kotikuntoutuksen painopiste on muutettu asumispalveluista kotihoitoon ja kotihoidon eturintamaan. Tavoitteena siirtää pysyvän kotihoidon aloituksia ja asumispalveluiden piirin joutumista. Tämä on tarkoittanut terapeuttien työpanoksen siirtoa asumispalveluyksiköistä kentälle. Kotiin vietäessä palveluiden suoritteet ovat pidempiä ja liikkumiseen menee välillisesti enemmän aikaa kuin asumispalveluissa toteutetussa kuntoutuksessa.
Osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä	Kasvaa >15%	1281	Asiakasmäärä + 33,6 % verrattuna 1-8/2018
Ulkokuntamyynti	Myynti euroissa (erikoissairaanhoito)	11,0 M€	6,1 M€ (55 %)	Ulkokuntamyynti kasvanut 5,8% edellisen vuoden vastaavasta.
PHKS kiinteistö	Hankesuunnitelman aikataulu	Suunnitelman mukainen vanhan osan purku tehty ja uudisrakennus käynnistynyt		Etenee suunnitelman mukaisesti aikataulussa
Oman toiminnan tuottavuus	DRG-tuottavuus	Kasvaa 2%	1,8 %	Vertailutietoa vuoteen 2018 ei ole saatavilla. DRG-tuottavuuden muutos on verrattu vuoteen 2017. Vuoden 2019 aineistossa on käytetty v. 2017 painokertoimia, koska niitä ei ole luotettavasti saatavilla v. 2019 osalta.
Optimoitu toimipaikkaverkosto	Toimipisteiden määrä	Toimipisteiden määrä laskee 5 %	8 %	Toimipisteiden määrä laskenut 206 toimipisteestä 189 toimipisteeseen vuoden 2019 aikana.

HENKILÖSTÖ

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2019	Tilanne 31.8.2019	Kommentit elokuu 2019
Työhyvinvointi	Kokonaisarvio	Paranee vuoden 2018 tasosta		Mitä kuuluu työhyvinvointikyselyä ei toteutettu syksyllä 2019.
Työterveys	Sairauslomapäivien määrä	Vähenee 1 pv / htv	19 pv / htv	Sairauspoissaolot ovat vähentyneet verrattuna vuoteen 2018 elokuun loppuun mennessä.
Henkilöstön saatavuus	Sosiaalityöntekijän virkojen täyttöaste	>95%	94 %	

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS YHTYMÄN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTAMISEEN

Tuloslaskelma kokonaistarkastelu (1000 €)

	Yhtymä pl.		Eliminoinnit		Yhtymän	Yhtymä pl.		Eliminoinnit		Yhtymän	TA%
	liikelaitokset	Verso liikelaitos	sisäiset erät		tuloslaskelmaosa ml.liikelaitokset	liikelaitokset	Verso liikelaitos	sisäiset erät		tuloslaskelmaosa ml.liikelaitokset	
	TA 2019	TA 2019	Yhtymä	Liikelaitos	TA 2019	Toteuma 31.8.	Toteuma 31.8.	Yhtymä	Liikelaitos	Toteuma 31.8.	
	*)				**)	*)				**)	
Toimintatuotot	727 100	780	-55	-217	727 607	483 692	517	-37	-217	483 955	66,5
Myyntituotot, ulkoiset	649 965	125	0	0	650 090	433 070	153			433 222	66,6
Myyntituotot, sisäiset	55	217	-55	-217	0	37	217	-37	-217	0	
Maksutuotot	61 087		0	0	61 087	40 615	0			40 615	66,5
Tuet ja avustukset	4 630	438	0	0	5 068	2 667	147			2 814	55,5
Muut toimintatuotot	11 363	0	0	0	11 364	7 303	0			7 303	64,3
Toimintakulut	-720 622	-780	217	55	-721 130	-500 459	-629	218	35	-500 833	69,5
Henkilöstökulut	-327 518	-601	0		-328 120	-223 683	-484	0		-224 167	68,3
Palkat ja palkkiot	-267 586	-502			-268 088	-183 277	-402			-183 679	68,5
Henkilösivukulut	-59 933	-99	0	0	-60 032	-40 406	-82	0		-40 488	67,4
Eläkekulut	-49 983	-81			-50 064	-34 597	-69			-34 666	69,2
Muut henkilösivukulut	-9 949	-18			-9 969	-5 809	-13			-5 821	58,4
Palvelujen ostot	-240 492	-51			-240 544	-173 484	-71			-173 554	72,2
Palvelujen ostot, sisäiset	-217	-55	217	55	0	-218	-35	218	35	0	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 145	-10			-58 155	-43 308	-5			-43 312	74,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sisäise	0	0	0	0	0	0		0		0	
Avustukset	-49 733	0			-49 733	-29 507	0			-29 507	59,3
Avustukset, sisäiset		0				0			0	0	
Muut toimintakulut	-44 516	-62			-44 578	-30 259	-34			-30 293	68,0
Toimintakate	6 478	0	162	-162	6 478	-16 767	-112	181	-181	-16 878	-260,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-699	0	0	0	-699	-26	0	0	0	-26	3,8
Korkotuotot	0	0			0	29	0			29	-
Muut rahoitustuotot	0	0			0	219				219	-
Korkokulut	-455	0			-455	-240	0			-240	52,7
Muut rahoituskulut	-244	0			-244	-34				-34	14,0
Vuosikate	5 779	0	162	-162	5 778	-16 793	-112	181	-181	-16 905	-292,6
Poistot ja arvonalentumiset											
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 659	0			-13 659	-8 611				-8 611	63,0
Tilikauden tulos	-7 880	0	162	-162	-7 881	-25 403	-112	181	-181	-25 515	323,8
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	170				170						
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-7 710	0	162	-162	-7 710	-25 403	-112	181	-181	-25 515	330,9

*) sisältää yhtymän ja liikelaitosten väliset sisäiset erät

***) yhtymän ulkoinen tuloslaskelma

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS YHTYMÄN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

Rahoituslaskelma (1000 €)

	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit		Yhtymän	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit		Yhtymän
	liikelaitokset	liikelaitos	sisäiset erät		Rahoitusosa ml.liikelaitokset	liikelaitokset	liikelaitos	sisäiset erät		Rahoitusosa ml.liikelaitokset
	TA 2019	TA 2019	Yhtymä	Liikelaitos	TA 2019	Toteuma 31.8.	Toteuma 31.8.	Yhtymä	Liikelaitos	Toteuma 31.8.
	*)				**)	*)				**)
Toiminta ja investoinnit										
Toiminnan rahavirta	5 779	0	162	-162	5 779	-16 799	-112	181	-181	-16 911
Vuosikate	5 779	0	162	-162	5 779	-16 793	-112	181	-181	-16 905
Tulorahoituksen korjauserät						-7				-7
Investointien rahavirta	-24 429	0	0	0	-24 429	-7 582	0	0	0	-7 582
Investointimenot	-24 429	0	0	0	-24 429	-7 597	0	0	0	-7 597
Investointitulot					0	15				15
Toiminta ja investoinnit, netto	-18 650	0	162	-162	-18 650	-24 382	-112	181	-181	-24 494
Rahoitustoiminta										
Lainakannan muutokset	19 391	0	0	0	19 391	-1 690	-424	0	424	-1 690
Pitkäaikaisten lainojen lis.	22 000			0	22 000					0
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-2 609			0	-2 609	-1 690				-1 690
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0			0	0	0	-424	0	424	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0			0	9 105	833	-424	0	9 514
Rahoitustoiminta	19 391	0	0	0	19 391	7 415	410	-424	424	7 825
Vaikutus maksuvalmiuteen	741	0	162	-162	741	-16 966	298	-242	242	-16 669

*) sisältää yhtymän ja liikelaitosten väliset sisäiset erät

***) yhtymän ulkoinen rahoituslaskelma

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU

Määrärahat (1000 €)	TA 2019	Toteuma 31.8.2019	TA-%
Uudisrakentamishankkeet	14 900	5 005	33,6
Rak.vaihe 7; KESLE, synnytys, vuodeosastot, välinehuolto	14 900	5 005	33,6
Suunnittelu	800	1 117	139,7
Rakentaminen	14 100	3 885	27,6
Toimintavarustus		3	
Perusparantamishankkeet (sisältää toiminnan tehostamiset)	2 000	850	42,5
Muu rakentaminen, rakennustekniset työt	2 000	850	42,5
Muut investointimenot	7 529	1 742	23,1
Tietojärjestelmähankkeet	0	72	
Sairaalalaitteet ja -kalusto	5 606	1 330	23,7
Muut laitteet ja kalusto	1 923	340	17,7
Investointimenot yhteensä	24 429	7 597	31,1
Investointitulot			
Muut laitteet ja kalusto	0	15	
Investointitulot yhteensä	0	15	
Investoinnit nettomenot	24 429	7 582	31,0

ARVIO TOIMIALAKOHTAISISTA PALVELUJEN KÄYTÖN NETTOKUSTANNUKSISTA JÄSENKUNNITTAIN VUONNA 2019

Jäsenkunta	Erikoissairaanhoido						Päivystyskeskus						Ensihoitokeskus					
	TP 2018	TA 2019	TOT 1-8 2019	TPE 2019	TPE/TA %	TPE/TP %	TP 2018	TA 2019	TOT 1-8 2019	TPE 2019	TPE/TA %	TPE/TP %	TP 2018	TA 2019	TOT 1-8 2019	TPE 2019	TPE/TA %	TPE/TP %
Asikkala	9 177 911	9 168 882	6 161 969	9 385 000	102,4 %	102,3 %	1 005 160	1 004 171	795 877	1 205 000	120,0 %	119,9 %	688 206	687 529	520 859	738 000	107,3 %	107,2 %
Hartola	3 105 655	3 024 468	2 184 135	3 311 000	109,5 %	106,6 %	323 133	314 686	266 260	403 000	128,1 %	124,7 %	335 041	326 282	253 229	359 000	110,0 %	107,2 %
Heinola	20 472 507	20 789 930	14 500 384	21 833 000	105,0 %	106,6 %	1 486 845	1 509 898	1 172 053	1 774 000	117,5 %	119,3 %	1 395 617	1 417 255	1 056 130	1 497 000	105,6 %	107,3 %
Hollola	23 898 937	24 445 463	17 145 903	25 678 000	105,0 %	107,4 %	2 995 355	3 063 853	2 389 666	3 617 000	118,1 %	120,8 %	823 390	842 220	531 263	753 000	89,4 %	91,5 %
Iitti	7 629 008	7 314 434	5 203 395	7 931 000	108,4 %	104,0 %	847 395	812 454	703 895	1 065 000	131,1 %	125,7 %	677 787	649 839	513 161	727 000	111,9 %	107,3 %
Kärkölä	5 003 897	5 062 982	3 484 213	5 265 000	104,0 %	105,2 %	580 645	587 501	474 172	718 000	122,2 %	123,7 %	139 512	141 160	100 309	142 000	100,6 %	101,8 %
Lahti	128 273 176	125 345 261	88 978 629	134 465 000	107,3 %	104,8 %	16 613 403	16 234 192	12 612 893	19 090 000	117,6 %	114,9 %	4 169 596	4 074 422	3 282 630	4 653 000	114,2 %	111,6 %
Myrskylä	2 079 639	2 195 811	1 361 463	2 079 000	94,7 %	100,0 %	206 459	217 992	171 060	259 000	118,8 %	125,4 %	106 743	112 705	79 431	113 000	100,3 %	105,9 %
Orimattila	16 426 861	16 386 861	11 670 873	17 377 000	106,0 %	105,8 %	1 744 687	1 740 438	1 343 135	2 033 000	116,8 %	116,5 %	875 549	873 417	666 002	944 000	108,1 %	107,8 %
Padasjoki	3 119 670	3 187 607	2 259 438	3 445 000	108,1 %	110,4 %	411 964	420 935	324 812	492 000	116,9 %	119,4 %	336 099	343 418	254 247	360 000	104,8 %	107,1 %
Pukila	1 918 586	1 730 838	1 254 569	1 920 000	110,9 %	100,1 %	193 581	174 637	135 827	206 000	118,0 %	106,4 %	106 624	96 190	78 622	111 000	115,4 %	104,1 %
Sysmä	4 577 070	4 369 427	2 806 915	4 250 000	97,3 %	92,9 %	371 733	354 869	266 865	404 000	113,8 %	108,7 %	656 182	626 413	498 407	704 000	112,4 %	107,3 %
Yhteensä	225 682 918	223 021 964	157 011 885	236 939 000	106,2 %	105,0 %	26 780 360	26 435 628	20 656 514	31 266 000	118,3 %	116,7 %	10 310 344	10 190 850	7 832 291	11 101 000	108,9 %	107,7 %

Erikoissairaanhoidon ja Päivystyskeskuksen kokonaiskustannusten toteumat perustuvat kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin.

Toteuman kuntakohtainen jako on oman toiminnan osalta laskettu hinnaston mukaisen käytön suhteessa. Asiakaspalvelujen ostot on huomioitu toteuman mukaisena.

Erikoissairaanhoidon ennuste kuntakohtainen jako on oman toiminnan osalta laskettu hinnaston mukaisen käytön suhteessa. Asiakaspalvelujen ostoja on laskettu toteuman suhteessa.

Erikoissairaanhoidon ennuste sisältää myös erityismaksusuudet.

Päivystyskeskuksen ennuste on jaettu kunnittain hinnaston mukaisen käytön suhteessa.

Ensihoitokeskuksen kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin. Ennusteen kuntakohtainen jako on laskettu toteuman suhteessa.

Jäsenkunta	Peruspalvelut						Ympäristöterveydenhuolto						Palvelunkäyttö yhteensä						Satunnaiset tuotot	Palvelunkäyttö ja satunnaiset tuotot yhteensä					
	TP 2018	TA 2019	TOT 1-8 2019	TPE 2019	TPE/TA %	TPE/TP %	TP 2018	TA 2019	TOT 1-8 2019	TPE 2019	TPE/TA %	TPE/TP %	TP 2018	TA 2019	TOT 1-8 2019	TPE 2019	TPE/TA %	TPE/TP %	TP 2018	TP 2018	TA 2019	TOT 1-8 2019	TPE 2019	TPE/TA %	TPE/TP %
Asikkala	16 993 995	16 977 276	11 250 280	16 975 000	100,0 %	99,9 %	209 218	209 012	154 750	245 700	117,6 %	117,4 %	28 074 490	28 046 870	18 883 735	28 548 700	101,8 %	101,7 %	-235 154	27 839 336	28 046 870	18 883 735	28 548 700	101,8 %	102,5 %
Hartola	9 124 109	8 885 589	5 718 351	8 628 000	97,1 %	94,6 %	125 129	121 858	83 451	132 500	108,7 %	105,9 %	13 013 068	12 672 883	8 505 425	12 833 500	101,3 %	98,6 %	-82 204	12 930 864	12 672 883	8 505 425	12 833 500	101,3 %	99,2 %
Heinola							222 861	226 317	155 729	247 300	109,3 %	111,0 %	23 577 830	23 943 400	16 884 297	25 351 300	105,9 %	107,5 %	-513 483	23 064 347	23 943 400	16 884 297	25 351 300	105,9 %	109,9 %
Hollola	41 927 690	42 886 502	29 294 304	44 202 000	103,1 %	105,4 %	256 105	261 962	183 545	291 400	111,2 %	113,8 %	69 901 478	71 500 000	49 544 681	74 541 400	104,3 %	106,6 %	-629 986	69 271 492	71 500 000	49 544 681	74 541 400	104,3 %	107,6 %
Iitti	15 877 983	15 223 273	11 094 362	16 740 000	110,0 %	105,4 %							25 032 173	24 000 000	17 514 812	26 463 000	110,3 %	105,7 %	-195 474	24 836 699	24 000 000	17 514 812	26 463 000	110,3 %	106,5 %
Kärkölä	8 872 678	8 977 445	6 304 209	9 512 000	106,0 %	107,2 %	129 385	130 913	86 609	137 500	105,0 %	106,3 %	14 726 117	14 900 000	10 449 511	15 774 500	105,9 %	107,1 %	-126 219	14 599 898	14 900 000	10 449 511	15 774 500	105,9 %	108,0 %
Lahti	223 446 430	218 346 125	154 720 614	233 457 000	106,9 %	104,5 %							372 502 606	364 000 000	259 594 766	391 665 000	107,6 %	105,1 %	-3 423 584	369 079 021	364 000 000	259 594 766	391 665 000	107,6 %	106,1 %
Myrskylä	4 125 927	4 356 409	2 708 259	4 086 000	93,8 %	99,0 %	50 623	53 451	44 429	70 500	131,9 %	139,3 %	6 569 390	6 936 368	4 364 641	6 607 500	95,3 %	100,6 %	-52 304	6 517 086	6 936 368	4 364 641	6 607 500	95,3 %	101,4 %
Orimattila	31 958 727	31 880 906	21 659 358	32 682 000	102,5 %	102,3 %	370 933	370 030	203 777	323 500	87,4 %	87,2 %	51 376 757	51 251 653	35 543 144	53 359 500	104,1 %	103,9 %	-439 101	50 937 656	51 251 653	35 543 144	53 359 500	104,1 %	104,8 %
Padasjoki	9 149 908	9 349 166	5 794 791	8 744 000	93,5 %	95,6 %	49 314	50 388	26 651	42 300	83,9 %	85,8 %	13 066 955	13 351 515	8 659 939	13 083 300	98,0 %	100,1 %	-81 606	12 985 349	13 351 515	8 659 939	13 083 300	98,0 %	100,8 %
Pukila	3 757 305	3 389 625	2 681 828	4 047 000	119,4 %	107,7 %	50 813	45 840	33 796	53 700	117,1 %	105,7 %	6 026 909	5 437 131	4 184 642	6 337 700	116,6 %	105,2 %	-41 658	5 985 251	5 437 131	4 184 642	6 337 700	116,6 %	105,9 %
Sysmä							156 386	149 291	87 560	139 000	93,1 %	88,9 %	5 761 371	5 500 000	3 657 747	5 497 000	99,9 %	95,4 %	-113 458	5 647 913	5 500 000	3 657 747	5 497 000	99,9 %	97,3 %
Yhteensä	365 234 753	360 272 316	251 226 355	379 073 000	105,2 %	103,8 %	1 620 768	1 619 062	1 060 297	1 683 400	104,0 %	103,9 %	629 629 142	621 539 820	437 787 342	660 062 400	106,2 %	104,8 %	-5 934 231	623 694 911	621 539 820	437 787 342	660 062 400	106,2 %	105,8 %

Peruspalvelujen kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin. Kuntakohtainen jako on laskettu Numerus-ohjelman kautta. Ennusteen kuntakohtainen jako on laskettu toteuman suhteessa.

Ympäristöterveydenhuollon kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin. Kuntakohtainen jako on laskettu hinnaston mukaisen käytön suhteessa. Ennusteen kuntakohtainen jako on laskettu toteuman suhteessa.

TA 2019 on jaettu eri maksusuuksiin TP 2018 suhteessa.

LIITTEET

Lyhyen aikavälin säästötoimenpiteet toimialoittain toteuma 31.8.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Tulosalue/asia	Tarkempi kuvaus	Edellyttää neuvottelutulosta kunnan tai inhouse-yhtiön kanssa	Säästötavoite		Vastuuhenkilö	Mittari	Tilanne 31.8.2019	Kommentit 31.8.2019
			v. 2019	v. 2020				
Avovastaanottoiminta / Avosairaanhoito	Hoitotarvikejakelun kustannusten alentaminen – DM tyyppi 2 potilaiden liuskajakelun uudet kriteerit ja jatkuvan VS-seurannan indikaatioiden tarkentaminen	ei	70 000	100 000	Tulosaluejohtaja, ao. ylilääkäri	Kyseisen tuoteryhmän kustannusten kehitys	20 000	Ohje päivitetty ja jalkautettu. Hoitotarvikejakelun kokonaiskustannukset ylittyvät. Diabetestarvikkeiden kustannuksia nostaa sensorien lisääntyvä käyttö. Verensokerimittareiden vaihtuminen uuteen malliin on lisännyt teknisten ongelmien takia liuskojen kulutusta eikä suunniteltuja säästöjä ole pystytty toteuttamaan.
Avovastaanottoiminta / Avosairaanhoito	Lahden terveyskioskin lopettaminen / uudelleen järjestely	ei	70 000	100 000	Tulosaluejohtaja, ao. ylilääkäri	Toteutuu/ei	66 000	Toiminta päättyi 20.6.2019
Avovastaanottoiminta / Avosairaanhoito ja suun terveydenhuolto	Takaisinsoittopalveluiden keskittäminen yhteen järjestelmään	ei	50 000	50 000	Tulosaluejohtaja, ao. ylilääkäri	Toteutuu/ei	50 000	Keskitetty Nispa -järjestelmään 1.1.2019
Avovastaanottoiminta / Avosairaanhoito	Yöpolygrafioiden kilpailutus ja osittainen kotiutus	ei	30 000	30 000	Tulosaluejohtaja, ao. ylilääkäri	Toteutuu/ei	10 000	Kilpailutus tehty. Toteutusta ei ole päästy aloittamaan teknisten ongelmien vuoksi.
Avovastaanottoiminta / suun terveydenhuolto	Hammashoitolaverkon karsiminen	kyllä	30 000	50 000	Ylihammaslääkäri, tulosaluejohtaja	Toteutuu/ei	10 000	Orimattilan keskittäminen toteutuu 1.1.2020 alkaen. Lahdessa Svinhufvudinkadun hoitola lakkautettu 1.6.2019 ja Kunnaksen hoitola lakkautetaan 1.11.2019.
Synnytystoiminta	Henkilöstön sopeuttaminen alentuneisiin määriin	ei	250 000	380 000	Ao. ylilääkäri	Henkilöstömuutosten toteutuminen	250 000	1.eläköityminen 1.5, seuraavat kaksi 1.6.2019, vapautuneita toimia ei täytetä
Radiologian kotiuttaminen	Oman työn vahvistaminen ja ostojen vähentäminen	ei	250 000	270 000	Ao. ylilääkäri	Ostojen toteutuminen	0	Keväällä rekrytoitu kolme radiologia, mutta 2 siirtynyt muihin tehtäviin. Odotettu säästö ei toteudu.
Asiakaspalveluiden ostojen kohdentaminen	Ostoja tehdään harkitusti myös esim. PSHP:sta	ei	250 000	250 000	Toimialajohtaja	Ostojen toteutuminen	150 000	Haetaan edullisin palvelun tuottajalle, kasvua voitu osin hillitä.
Vhv ulosvirtauksen torjunta	Oman lonkkaprosessin kehittäminen	ei	100 000	250 000	Tulosaluejohtaja	VHV ostot Coxa:sta	0	Prosessin kehittäminen aloitettu, sekä ensikäynnille että leikkaukseen pääsyä tuettu omassa toiminnassa lisätöillä. Toimista huolimatta VHV-oikeuden käyttö kasvanut.
TESA yhteensä			1 100 000	1 480 000			556 000	

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

Tulosalue/asia	Tarkempi kuvaus	Edellyttää neuvottelutulosta kunnan tai inhouse-yhtiön kanssa	Säästötaavoite		Vastuuhenkilö	Mittari	Tilanne 31.8.2019	Kommentit 31.8.2019
			v. 2019	v. 2020				
Myrskylä, Pukkila, Iitin Onnelan palvelutuotannosta luopuminen		kyllä	150 000	300 000	Toimialajohtaja	Palvelutuotannon ja kiinteistöjen siirto yksityiselle palveluntuotajalle	0	Kuntien kanssa käynnistetty neuvottelut. Toimenpiteet eivät toteutudu vuonna 2019
Kotisaloon siirtyminen yksityiselle toimijalle		kyllä	87 000	350 000	Toimialajohtaja	Palvelutuotannon ja kiinteistöjen siirto yksityiselle palveluntuotajalle	0	Neuvottelut käyty, asia menossa päätöksentekoon ja toteutuu vuoden 2020 alusta
Orimattilan koivikon -yksikkö lopetetaan		kyllä	100 000	250 000	Toimialajohtaja ja asumispalvelujen tua johtaja	Yksikkö lakkautettu	200 000	Toteutuu, yksikkö suljettu kesäsulun jälkeen.
Tyhjät vuodeosastot	Tyhjien vuodeosastojen osalta ei laskuteta vuokria.	kyllä	250 000	540 000	Toimialajohtaja ja geriatrisen keskuksen tua johtaja	Tyhjien tilojen vuokranmaksut loppuu	60 000	Kuntien kanssa neuvoteltava, neuvottelut eivät ole edenneet, toimiala maksaa tyhjien tilojen vuokria 700 000 euroa vuodessa. Työvaliokuntaan viedään asiasta esitys. Yhtymän sisäisin järjestelyin Iitin varhaiskasvatukselle vuodeosaston tilat (n. 17.000€/kk)
Kotihoidon tehostamistoimenpiteet	Digitalisaatio	ei	100 000	100 000	Kotiin vietävien palvelujen tua tulosaluejohtaja	Kuvapuhelin-palvelussa olevien asiakkaiden määrä kasvaa (lähtötieto kirjataan)	100 000	Laadittu suunnitelma kotihoitoon
Asumispalvelut; paikkojen tehokkaampi käyttö		ei	100 000		Asiakasohjauksen tua johtaja	Asumispalvelujen täytöaste (lähtötaso kirjataan)	100 000	Arvioidaan toteutuvan.
Asumispalvelujen tukipalvelukustannusten madaltaminen	Inhouse; ateriapalvelut ja siivouspalvelut ja vuokrat	kyllä	500 000	500 000	Toimialajohtaja	Neuvottelujen perustella hinnat laskevat	0	Neuvottelut inhouse-yhtiöiden kustannuksista käynnistynyt. Toimenpiteet eivät kuitenkaan toteutudu vuonna 2019
Monituottajuuden kehittäminen		kyllä		200 000	Toimialajohtaja ja asiakasohjauksen tua johtaja	Yksityisen palvelutuotannon osuus kasvaa ja palvelusetelit käytössä	0	Toteutuu vuonna 2020
Palveluprosessien koordinointi asiakasohjauksessa		ei		300 000	Toimialajohtaja ja asiakasohjauksen tua johtaja	Prosessit kuvattu ja päällekkäiset työvaiheet poistettu	0	Toteutuu vuonna 2020
Perusterveydenhuollon vuodeosastopaikkojen tehokkaampi käyttö		ei	150 000		Toimialajohtaja ja geriatrisen keskuksen tua johtaja	Vuodeosastojen kuormitusprosentin ja henkilötöyvuosien kehitys	150 000	Laadittu suunnitelma 10 sairaansijan vähentämisestä puolen vuoden ajalle (vuodeosastojen kuormitusprosentti on ollut odotettua alhaisempi). Vuoden 2020 tilanne arvioidaan syksyllä.
IKU yhteensä			1 437 000	2 540 000			610 000	

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tulosalue/asia	Tarkempi kuvaus	Edellyttää neuvottelutulosta kunnan tai inhouse-yhtiön kanssa	Säästötavoite		Vastuuhenkilö	Mittari	Tilanne 31.8.2019	Kommentit 31.8.2019
			v. 2019	v. 2020				
Vammaispalvelut	Ympärivuorokautisen asumisen vähentäminen, Vp-asumisen palvelusetelin käyttöönotto, kuljetuspalvelua ja liikkumisen tukea koskevat järjestelyt, henkilökohtaiseen apuun liittyvät järjestelyt, VpL:n mukaisten asunnon muutostöiden ja apuvälineiden (Vpl) asiantuntija-apu, Effectorin käyttöönotto, muut taloudelliset avustukset ja niiden myöntäminen (omaishoito)	ei	1 000 000	1 300 000	Toimialajohtaja ja tulosaluejohtaja	Ympärivuorokautinen asuminen (vrk/asiakkaat), asumispalvelujen ja avustusten kustannukset eur palveluseteliasiakkaiden määrä	728 000	Ylikölin asumisyksikkö on muutettu ympärivuorokautisesta ohjatus asuminen yksiköksi (19 asiakaspaikkaa) ja yöpartion toiminta on alkanut omassa kodissa asuvien luona ja asumisyksikköiden tukena. Asumispalvelun palvelusetelin piirissä 130 asiakasta. Tarkistetaan kuljetuspalveluissa yksinkulku- ja vakiotaksioikeudet ja henkilökohtaisessa avun työnantajamallissa tuntimäärät palvelusuunnitelmien tarkistamisen yhteydessä. Asunnon muutostöiden hankinnan koordinointi ja apuvälineiden hallintajärjestelmän käyttöönotto toteutuu suunnitellusti. Omaishoidon tuen käyttö supistetun määrärahan mukainen.
Työikäisten palvelut	Htv-vähentäminen (eläköitymiset) ja toimitilamuutokset (Padasjoki)	kyllä (muutos toteutettu tilojen osalta)	80 000	80 000	Toimialajohtaja ja tulosaluejohtaja	Htv, vuokratulot	80 000	Toteutuu, tehtävä jätetty täyttämättä 1.1.2019 alkaen ja uusi vuokrasopimus alhaisemmasta vuokrasta on tehty
Lapsiperheiden palvelut	Lapsiperhepalvelujen rakennemuutos (kodinulkopuolisten sijoitusten ja laitoshoidon vähentäminen), ostopalvelujen vähentäminen avopalveluissa omaa toimintaa tehostamalla, palveluverkon tarkastelu ja henkilöstömitoitusten tarkastelu.	ei	750 000	1 000 000	Toimialajohtaja ja tulosaluejohtaja	Avopalvelujen asiakasmäärä ja kustannukset (ostot), kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä ja hoitovrk, laitoshoidon osuus kaikista hoitovuorokausista, htv	55 000	Säästötavoitteista toteutuu esimiesresurssin vähennys sekä valvottujen tapaamisten ostopalvelun vähentäminen. Valvottuja tapaamisia on siirretty omaksi toiminnaksi tavoitteen mukaisesti, mutta valvotuksi määrättyjen tapaamisten määrä jatkaa kuitenkin kasvua. Lisäksi Ensi- ja Turvakoti on laskuttanut takautuvasti laskuttamatta jääneitä vuoden 2018 käyntejä vuonna 2019 (n. 20 000€). Neuvolan palveluverkkoa on tiivistetty lopettamalla Vuolenkosken neuvolapalvelut. Henkilömitoituksen tarkastelu on osana painopisteen siirtoa tukevaa perhekeskustoiminnan kehittämistä. Lapsiperhepalvelujen lastensuojelun säästötavoite ei toteudu. TA19 määrärahan ylityspaineen luo erityisesti sijaishuollossa laitoshoidon suuri osuus sekä erityisen kalliiden sijoitusten tarve.
Psykososiaaliset palvelut	Ympärivuorokautisen miepä-asumisen vähentäminen, päihdehuollon laitostuntoutuksen käyttö, lastenpsykiatrian osastohoitojaksojen toteuttaminen nuorisopsykiatrian osastolla, nuorten neuropsykiatristen häiriöiden osastotutkimukset (jotka aiemmin on ostettu ETEVA:lta) toteutetaan jatkossa omana työnä PHKS:ssa nuorisopsykiatrian osastolla.	ei	200 000	300 000		Ympärivuorokautisen miepä-asumisen asumisvrk ja asiakkaat, lastenpsykiatrian hoitopäivät (ostot), ostopalvelujen kustannukset eur	185 000	Ei toteudu ympärivuorokautisessa asumisessa, mutta vastaava summa toteutuu palveluasumisessa ja laskelma tehty tältä pohjalta. Toteutuu laitostuntoutuksessa, lastenpsykan ja neuropsykiatristen häiriöiden osastotutkimuksissa
Peso muut eri toimialoilta	Esimiesjärjestelyt tulosalueilla	ei	0	100 000	Toimialajohtaja		0	Toteutuu vuonna 2020
Etuuksien myöntämisen tiukentaminen (tt-tuki, muut taloudelliset tuet)	Ohjeistukset ja seuranta taloudellisissa palveluissa	ei	100 000	100 000	Toimialajohtaja ja tulosaluejohtaja	Tt-tuen määrä (eur), muut avustukset kotitalouksille (eur)	200 000	Toimeentulotuen lasku
Linkku 1.4.2020 alkaen	Linkku-sopimus päättyy 31.3.2020, eikä yhtymä mukana Linkussa 1.4.2020 alkaen.	ei		60 000	Toimialajohtaja	Linkun toiminta päättyy (kyllä/ei)	0	Toteutuu vuonna 2020
Sosiaalinen luotto (lopetetaan 1.1.2020-)	Sosiaalinen luotto tarjolla nyt vain lahtelaisille. On jatkossa oltava käytössä koko alueella tai vaihtoehtoisesti luopua palvelusta kokonaan. Valtakunnallisissa selvityksissä osoitettu toiminnan vaikuttavuus	Kyllä		100 000	Toimialajohtaja ja tulosaluejohtaja	Sosiaalinen luotto laajenee/loppuu	0	Toteutuu vuonna 2020
PESO yhteensä			2 130 000	3 040 000			1 248 000	

Strategia- ja tukipalvelut

Strategia- ja tukipalvelut								
Tulosalue/asia	Tarkempi kuvaus	Edellyttää neuvottelutulos kunnan tai inhouse-yhtiön kanssa	Säästötavoite		Vastuuhenkilö	Mittari	Tilanne 31.8.2019	Kommentit 31.8.2019
			v. 2019	v. 2020				
ICT-palvelut/tietohallinto	•Päällekkäisten järjestelmien ja lisenssien poisto	Kyllä			Tulosaluejohtaja	Toteuma	0	Kesäkuun alun 2019 kyberhyökkäyksen hoito siirsi kaikki keskeiset ict-resurssit akuuttien ongelmien ratkaisuun ja sen vuoksi säästösuunnitelmien työstäminen viivästyi. Esitetyt lyhyen aikavälin ict-säästöt eivät realisoitu vielä vuonna 2019, mutta osa uusiutuvista sopimusten alhaisemmista hinnoista alkaa realisoitua vuoden 2019 lopulla. Vuosien 2019 - 2020 ajalle esitetyt ict-kulujen säästöt realisoituvat pääosin vuonna 2020.
HUOM! Kaikki ICT-palvelujen kustannussäästöt, edellyttävät neuvottelua ja prosessien uusimista strategisten ict-palvelutuottajien ja palveluja käyttävien toimialojen kanssa. Neuvottelut palvelutuottajien kanssa on aloitettu. Toimialojen kanssa aloitettu palveluneuvottelut, joissa kartoitetaan toiminnallisia muutoksia. Suurimpien ict-palvelutuottajien alustavien arvioiden mukaan säästöpotentiaali vuositasoon "kiinteistä" ict-kuluista on noin 2 M€, kun uudistukset on saatu toteutettua. Säästöjen realistinen toteutuminen jakaantuu vuosille 2019 - 2020.	•Palvelinratkaisujen optimointi •Helpdesk-palvelun uudelleen organisointi •Kotihoidon ICT:n optimointi •Prosessien ja ICT-palvelutuottajien työnjaon optimointi •ICT-palvelujen koordinoinnin ja palvelutuotannon keskittäminen kahdelle strategiselle ICT-palvelutuottajalle, jotka valvovat ja uusivat noin 200 pienen ja keskiuuren ICT-palvelutuottajan palvelujen ostoa, sopimushallintaa ja hintojen optimointia •ICT-investointien saaminen taseinvestoinneiksi ICT-palvelutuottajille ja Phhykylle	Kyllä ei ei ei Kyllä	750 000	1 200 000				
Hankinnat-tulosalue	Uusi logistiikkaratkaisu	ei		300 000-500 000	Tulosaluejohtaja	Toteuma	0	Uusi logistiikkaratkaisu etenee ja alkaa toimintansa vuoden 2019 lopulla, mutta säästöt, noin 330.000, menevät kokonaisuudessaan vuoden 2020 puolelle.
Kaikki Stratun tulosalueet	Henkilöstökulujen vähentäminen jättämällä täyttämättä vapautuvia tehtäviä tai siirtämällä rekrytointien toteutusta. Asiakasjärjestelmät v.2020 40.000€, Hankinnat v.2020 38.000€	ei			Stratun tulosaluejohtajat	Toteuma	0	Tehtäviä on jätetty täyttämättä, mutta mm. ict-henkilöstöbudjetin vaje ja substanssitoimialojen tarvitsemat sihteeriresurssien lisäykset ovat aiheuttaneet säästöjä suuremmat henkilöstökulut. Mm. poislähteneen valmiussuunnittelijan tilalle ei ole rekrytoitu ketään. Lisäksi vuoden loppuun asti irtisanoutuneen turvallisuuspäällikön tilalle tehtiin määräaikainen sisäinen rekrytointi.
Toimitilat-tulosalue, InTo	Henkilöstökulujen vähentäminen jättämällä täyttämättä vapautuvia tehtäviä tai siirtämällä rekrytointien toteutusta	ei		62 000	Tulosaluejohtaja	Toteuma	0	Sihteeriresurssija jouduttu lisäämään keskellä budjettivuotta.
Toimistopalvelut	Muiden toimialojen kanssa mahdollisesti soveltavat sihteeriresurssien käytön sopeutusratkaisut, esim. noin 2 htv per toimiala tarkoittaa noin 200.000 euroa per vuosi	ei		38 000	Toimialajohtajat	Toteuma	0	Sihteeriresurssien sopeutusratkaisut eivät toteudu vuonna 2019, mutta tässä taulukossa esitetty säästöä suuremmat säästöt on esitetty osaksi yt-prosessin sopeutusesityksiä.
STRATU yhteensä			1 607 000-900 000	1 807 000			0	

Henkilöstöratkaisut koko yhtymä

Henkilöstöratkaisut koko yhtymä								
Tulosalue/asia	Tarkempi kuvaus	Edellyttää neuvottelutulosta kunnan tai inhouse-yhtiön kanssa	Säästötavoite		Vastuuhenkilö	Mittari	Tilanne 31.8.2019	Kommentit 31.8.2019
			v. 2019	v. 2020				
HR-ratkaisut								
Vaihtuvuuden hyödyntäminen	Tehtävien uudelleen järjestely niin, että vapautuvaa tehtävää ei tarvitse täyttää tai rekrytointia voidaan siirtää	ei	400 000		Toimialajohtajat. Raportointi henkilöstöjohtaja.	Vapautuvat tehtävät/rekrytoinnit	0	ei toteutunut htv-määrä kasvanut.
Joustop (palkattomat vapaat)	Mahdollistetaan palkaton vapaa niin, että henkilön tilalle ei oteta sijaista, jos tehtävät voidaan uudelleen järjestellä	ei	500 000		Toimialajohtajat. Raportointi henkilöstöjohtaja.	Palkattominen vapaiden määrää/eurot	276 447	sisältää sopeuttamisvapaat
Henkilöstöratkaisut yhteensä			900 000					276 447

Toimenpiteet, jotka edellyttävät neuvottelutulosta kunnan tai inhouse-yhtiön kanssa

1 197 000

Muut

5 270 000

Kaikki yhteensä

6 467 000

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Hyvinvointikuntayhtymän kokonaisriskien arvioinnissa on tunnistettu alla tiivistelmänä kuvatut merkittävimmät yhtymätason riskit. Tunnistetut riskit vastaavat pääosin samaa riskiarvioinnin käsitystä, joka kuvattiin vuoden 2018 tilinpäätösaineistoon ja päivitettiin kevään 2019 osavuosikatsaukseen. Oheinen riskien kuvaus on päivitetty 25.9.2019 yhtymän johdon arvioinnin perusteella.

Toimintaympäristön riskit liittyvät epävarmuuteen päätösvalmistelun, toiminnan suunnittelun ja resurssoinnin osalta. Tämä tarkoittaa toimintaympäristön voimakasta muutosta mm. uuden hyvinvointikuntayhtymän uudistustarpeisiin liittyen sekä uuden valtakunnan hallituksen mahdollisiin sote-toimialaa koskeviin linjauksiin sekä lakien mahdollisiin muutoksiin liittyvään epävarmuuteen.

Maakunnallisesti tarkasteltuna Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän toiminta-alueella korostuvat pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys, nuorisotyöttömyys, syrjäytyminen, huumeongelmat sekä lasten ja nuorten pahoinvointi. Edellä mainittujen lisäksi ikääntymisen vuoksi jyrkästi kasvava palvelutarve muodostavat yhdessä merkittävän riskin yhtymälle liittyen kuntien kykyyn rahoittaa tarvittavia palveluja. Kireä kuntatalous ja palvelujen kysynnän nopea kasvu muun muassa väestön ikääntymisen vuoksi muodostavat kasvavan riskin myös palvelutuotannon tasapainolle ja rakenteellisten uudistusten hallitulle toteuttamiselle. Riskit liittyvät palvelujen saatavuuden, laadun, kustannusten ja toteutuksen resurssoinnin sekä aikataulujen hallintaan. Lisäksi esille ovat nousseet hoivapalveluihin liittyvät laadulliset riskit. Kevään 2019 riskiarvioinnin jälkeen on tullut esiin, että mm. väestön ikääntymisen aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun ei ole kyetty varautumaan riittävästi yhtymän talousarviossa.

Tietojärjestelmäriskejä ovat mm. tietojärjestelmä uudistusten onnistumisen varmistaminen riittävällä osaamisella, riittävällä henkilöresursoinnilla ja realistisella aikataulutuksella. Tietojärjestelmäympäristö ja kokonaisuuteen liittyvät palvelut ovat jatkuvassa muutoksen tilassa. Muutokseen vastaaminen vaatii toiminnan uudelleen järjestelyä ja kykyä toimeenpanna muutoksia ja kehityshankkeita. Yhtymän ICT-ympäristössä on myös havaittu useita toiminnan jatkuvuuteen kohdistuvia kriittisiä riskejä, joihin on ehdotettu korjaustoimenpiteitä. ICT-infrastruktuuriin ja tietoturvaan liittyvät riskit ovat myös osittain realisoituneet kahden edellisen vuoden aikana, joka korostaa entisestään asiaan puuttumisen merkitystä.

Muutosjohtamiseen ja hallintamallien kehittämiseen liittyy myös riskejä. Organisaation muutosten ja uudistusten johtamiseen, ohjeistamiseen ja toteutuksen seurantaan tarvitaan riittävästi henkilöresursseja, osaamista ja aikaa. Riskinä on, että muutoksia ja uudistuksia viedään läpi liian nopeasti, jotta organisaatio pystyisi omaksumaan uudet toimintamallit ja jotta uudistusten toteutus saadaan tuottamaan tavoiteltavat tulokset. Näihin muutosjohtamisen riskeihin liittyvät yhtymän kyky hallita kokonaisuutena palvelutuotantoa ja sen riskejä ja kustannuksia monituottajamallissa.

Ammattimaisen henkilöstön saatavuuteen liittyy nopeasti kasvavia riskejä. Tilanne on heikentynyt kevästä ja valtakunnallinen työvoimapula pahenee nopeasti. Henkilöstön saatavuusongelmat vaikeuttavat merkittävästi toimintaa erityisesti sosiaalihuollon peruspalveluissa, kuten kotihoidossa ja asumispalveluissa. Tämä näkyy tällä hetkellä oman toiminnan henkilöstöpuhana ja henkilöstöresurssien käytön ongelmina sekä erittäin kovana hinnankorotuspaineena vastaavien toimintojen ostopalveluissa.

Henkilöstön saatavuuteen vaikuttavat myös työnantajakuvaan ja maakunnan houkuttelevuuteen asuinympäristönä liittyvät riskit. Henkilöstön osaamisen riskit liittyvät ammattitaitoon sekä muutoksen ja teknologisen kehityksen mukana pysyminen. Osaamisen ennakoinnin hallinta on keskeistä. Yhtymän toiminnalliset riskit liittyvät ensisijaisesti keskitetyn asiakasohjauksen

ja etulinjan projektin laajan uudistuksen haasteellisuuteen toiminnallisesti ja taloudellisesti. Työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen riskeihin kuuluvat myös työn kuormittavuuden kasvu työhön liittyvien muutosten ja kehittämisen suuren määrän vuoksi. Lisäksi työmäärän absoluuttinen kasvu ja henkilöstön keski-ikä kasvaminen lisäävät riskejä tässä riskiryhmässä. Lisäksi asiakkaiden taholta syntyvä väkivallan ja seksuaalisen häirinnän riski on noussut esille henkilöstön työhyvinvointikyselyssä. Toimitilojen riskit liittyvät sisäilmaongelmiin. Niitä ovat myös talotekniikan rikkoutumisriskit, koska osa tekniikasta on elinkaarensa päässä. Myös toimitilaverkon muutot ja remontointitarpeet muodostavat toiminnallisen ja taloudellisen riskin. Vahinkoriskejä hallitaan mm. kattavilla vakuutuksilla sekä turvallisuuskoulutuksella. Rahoituksen riskit liittyvät mm. korkoriskiin ja palvelutuotannon hallittuun kustannuskehitykseen.